

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická

Diplomová práce

**Porušení smluvních a dalších povinností
profesionálního sportovce**

Oldřich Novotný

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PRÁVNICKÁ

Katedra občanského práva

Diplomová práce

**Porušení smluvních a dalších povinností profesionálního
sportovce**

Vedoucí práce:
JUDr. Radek Spurný
Katedra občanského práva ZČU - FPR

Autor práce:
Oldřich Novotný
Plzeň 2015

Čestné prohlášení

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracoval samostatně, a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal způsobem pro vědeckou práci obvyklým.“

Plzeň, březen 2015

Poděkování:

Zde bych rád poděkoval JUDr. Radkovi Spurnému za vstřícný přístup při volbě individuálního tématu, dále rodině a přátelům, kteří mne po dobu mého studia podporovali.

Obsah

1. Úvod	1
2. Postavení profesionálního sportovce v ČR, druhy uzavíraných smluv.....	2
2.1 Historie formování profesionálního sportu na našem území a v judikatuře ESD2	
2.1.1 Postavení sportovce v ČSSR 1948-1989	2
2.1.2 Postavení profesionálního sportovce v komunitárním právu.....	3
2.1.3 Nejvýznamnějšími judikáty ESD v oblasti sportovního práva:	3
2.2 Právní postavení sportovních klubů.....	5
2.3 Právní postavení profesionálních sportovců	7
2.3.1 Sportovec jako živnostník.....	8
2.3.2 Sportovec jako zaměstnanec	10
2.3.3 Sportovec jako OSVČ.....	11
2.3.4 Švarcsystém	11
2.4 Typy smluv uzavíraných v profesionálním sportu.....	14
2.4.1 Sponzorská smlouva	14
2.4.2 Smlouvy o vysílacích právech	16
2.4.3 Smlouva profesionálního sportovce.....	17
3. Porušení smluvních závazků profesionálního sportovce	19
3.1 Obecné předpoklady	19
3.2 Druhy povinností vůči klubu	19
3.3 Sankce.....	19
3.4 Povinnosti sportovce vyplývající z členství ve sportovní asociaci	21
3.4.1 Charakteristika sportovního svazu	21
4. Porušení profesních a antidopingových předpisů	23
4.1 Definice dopingů.....	23
4.1.1 Antidopingový výbor ČR.....	24
4.1.2 Evropská antidopingová úmluva.....	29
4.1.3 Antidopingový program Českého Olympijského Výboru	30
5. Možnosti a způsoby řešení sporů v profesionálním sportu, disciplinární a soudní řízení, sankce	35
5.1 Obecné předpoklady	35
5.2 Disciplinární řízení	36
5.2.1 Sankce v disciplinárním řízení.....	37
5.2.2 Rozhodnutí v disciplinárním řízení.....	38
5.2.3 Zásady při rozhodování.....	39
5.2.4 Opravné prostředky.....	40

5.3	Rozhodčí komise ČOV	40
5.3.1	Pravomoci Komise.....	41
5.3.2	Řízení před Rozhodčí komisí ČOV	42
5.4	Řízení před Rozhodčím soudem pro sport (CAS)	44
5.4.1	Charakter řízení před CAS.....	44
5.4.2	Soudní přezkum rozhodnutí CAS	45
5.4.3	Mezinárodní rada pro sportovní arbitráž a její vztah k CAS	46
5.4.4	Rozhodce CAS.....	46
5.4.5	Rozhodčí panel	47
5.4.6	Typy řízení před CAS	47
5.4.7	Hmotné právo k řešení sporu	49
5.4.8	Možnosti změny rozhodnutí CAS.....	49
5.4.9	Předběžná opatření.....	50
6.	Relevantní judikatura.....	52
6.1	Disciplinární řízení	52
6.1.1	Kauza odebrání bodů hokejovým klubům za neoprávněný start hráčů	52
6.2	Rozhodčí komise ČOV	54
6.2.1	Nález Rozhodčí komise ČOV č. 1/2006.....	54
6.2.2	Nález Rozhodčí komise ČOV č. 3/2014.....	58
6.3	Řízení před CAS	63
6.4	Řízení před řádným soudem	64
6.4.1	Kauza Michael Rasmussen vs. Rabobank.....	64
7.	Závěr.....	66
8.	Summary	68
9.	Seznam použitých zkratk a literatury	70

1. Úvod

Jako téma diplomové práce jsem si vybral téma týkající se odpovědnosti profesionálního sportovce, a to zejména díky stále se zvětšující roli sportu ve společnosti, ekonomice i médiích. Profesionální sport se ve vyspělé civilizaci stává výrazným fenoménem ať z hlediska popularity nebo z hlediska objemu prostředků s ním spojených. Tyto jevy s sebou nesou výraznou potřebu rozsáhlejší a propracovanější úpravy sportovního práva celkově a rovněž i snahy a tendence vybudovat a osamostatnit sportovní právo jako samostatné právní odvětví.

Sám jsem ve sportu, konkrétně v cyklistice od dětství aktivně činný, zpočátku na úrovni amatérské, postupem doby i na pozici profesionála, ačkoli pouze na úrovni vnitrostátní, zde v ČR. Během mého profesionálního působení jsem se několikrát setkal s problémy, jak tento právní vztah smluvně zařadit vzhledem k jeho charakteru, a proto mi volba tohoto tématu přišla více než vhodná. Rovněž s ohledem na relativně malý zájem o sportovní právo v ČR, ačkoli si vzhledem k rostoucí celospolečenské roli sportu, zaslouhuje daleko více pozornosti odborné veřejnosti i zákonodárce

Předmětem a cílem této práce je ucelený výklad odpovědnosti profesionálního sportovce, sankcí, které z porušení těchto povinností vyplývají a rovněž zhodnocení dostatečnosti současné právní úpravy na našem území. Dále je cílem exkurz do problematiky řešení sporů v rámci sportu, vzhledem k současnému výraznému rozvoji rozhodčího řízení před CAS, bude poukázáno na hlavní výhody a nevýhody tohoto řešení sporů.

Oproti kolegům, kteří se v obdobně nazvaných pracích zabývali zejména problematikou odpovědnosti sportovce za způsobené úrazy či korupcí ve sportu, rozhodl jsem se tato témata vynechat vzhledem k faktu, že přesahují plánovaný rozsah a zaměření této práce a porušení odpovědnosti tohoto charakteru zakládají většinou trestněprávní odpovědnost, pro kterou, v práci zadané katedrou občanského práva, dle mého názoru ani není místo.

Asi nejvýznamnějšími autory na našem území jsou v oblasti sportovního práva Michal Králík a Pavel Hamerník, z jejichž publikací jsem při tvorbě této práce zejména čerpal. Zde je na místě připomenout nedostatek dalších zdrojů českých autorů, stejně tak jako nedostatek zákonné úpravy profesionálního sportu

v právním řádu ČR, proto bylo často nutné čerpat ze zahraničních zdrojů a judikátů, případně přímo z norem konkrétních orgánů činných na poli profesionálního sportu.

Tato práce je rozdělena do kapitol, přičemž v těch úvodních se zaměřuji na definování základních pojmů a historických souvislostí formujících profesionální sport do podoby, v jaké jej na našem území známe. Dále jsou vyjmenovány a specifikovány základní druhy smluv uzavíraných ve sportu. Tento souhrn považuji za nutný pro pochopení základních souvislostí, se kterými je v práci dále pracováno. V další kapitole je pojednáno o povinnostech, které pro sportovce vyplývají z profesionální smlouvy a členství ve sportovní asociaci či svazu, které je často podmínkou profesionálního výkonu sportu. Ve čtvrté kapitole se podrobně věnuji boji proti fenoménu, který se bohužel rozrůstá podobnou rychlostí, jako se rozšiřuje profesionalizace sportu, a to doping, jeho definicím a způsobům využívaným při snaze o jeho potlačování. Následující kapitola je věnována možnostem a způsobům, kterými jsou v současné době řešeny různé druhy porušení sportovních pravidel a sportovní spory. A nakonec v poslední kapitole se věnuji ukázkám případů, které byly řešeny v rámci jednotlivých druhů řešení sportovních sporů.

2. Postavení profesionálního sportovce v ČR, druhy uzavíraných smluv

2.1 Historie formování profesionálního sportu na našem území a v judikatuře ESD

2.1.1 Postavení sportovce v ČSSR 1948-1989

Na současné podobě úpravy sportovního práva má svůj díl i éra komunismu, kdy byl sport a sportovní úspěchy jedním z podstatných kritérií při srovnávání se západem. Pro propagandu bylo důležité vykazovat srovnatelné nebo i lepší sportovní výkony v rámci amatérského sportu (profesionalismus byl ideologicky vyloučen) oproti západním, placeným profesionálům. Amatérský statut sportovce ovšem znamená, že trénink vykonává po své pracovní době a prostředky na svoji obživu si vydělává běžným způsobem, což v praxi možné nebylo. Byla tedy zřizována Centra vrcholového sportu – přidružená velkým průmyslovým podnikům, kde byli tito sportovci zaměstnáni, kde jim byly vytvářeny příznivější podmínky pro sportovní přípravu (nezřídká i dopingovou formou), vyřešeno tím

bylo i sociální a zdravotní zabezpečení sportovců a v rámci sportovních soutěží tyto podniky také reprezentovali (např. hráči Baníku Ostrava zaměstnání v dolech, cyklisté Dukly Praha byli a i v dnešní době jsou formálně vojáky z povolání), kdy tito sportovci byli sice formálně kolegy běžných dělníků nebo horníků, v praxi pracovního procesu s nimi ale do kontaktu nepřišli a měli podmínky rovnocenné profesionálním sportovcům jako v západních státech. Šlo tedy o „státní amatéry“ a profesionalismus de facto, nikoli, de iure¹. Podmínky poskytování pracovního volna v rámci plnění občanských povinností ve veřejném zájmu² a za to poskytovaných náhrad upravoval zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce a příslušné předpisy nižší právní síly.

V roce 1985 byly usnesením vlády č. 361 z 18. 12. 1985 zavedeny tzv. Statusové smlouvy, umožňující dlouhodobé uvolnění sportovců pro výkon sportovní činnosti, což fakticky znamenalo počátek profesionalismu vrcholového sportu. Dotčení sportovci byli tímto rozděleni do tří platových skupin, a to dle výše příjmu.

2.1.2 Postavení profesionálního sportovce v komunitárním právu

Dnem přístupu ČR k EU se stalo právo EU závazným pro ČR, a to právo primární, sekundární, včetně judikatury ESD, který svou činností právo EU aplikuje na konkrétní případy. Sport není sice přímo upraven v zakládajících smlouvách EU, jelikož v 50. letech ještě neměl takový ekonomický význam, ale z čl. 5 Smlouvy o EU vyplývá, že společenství jedná v mezích pravomocí svěřených mu smlouvou o EU a rovněž dle zásady subsidiarity tam, kde nelze cílů dosáhnout na úrovni členských států. Zde potom získává svůj význam judikatura stanovující základní směřování a limity, kterých se musí členské státy držet i v natolik specifické oblasti, jako je sportovní právo³.

2.1.3 Nejvýznamnějšími judikáty ESD v oblasti sportovního práva:

- za mediálně nejznámější případ může být považován případ Bosman, kdy ESD rozhodoval o souladu transferových pravidel a hráčských kvót v pravidlech UEFA s právem komunitárním, konkrétně s ustanoveními

---

¹ ZUSKA, Karel. Právo a profesionalismus ve sportu. *epravo.cz* [online]. 26. 9. 2005. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/pravo-a-profesionalismus-ve-sportu-36109.html>

² PRUSÁK, Josef. Šport a právo (Úvod do dejín, teórie a praxe právej zodpovednosti v športe). Bratislava: Šport, slovenské telovýchovné vydavateľstvo, 1984, s. 100

³ HAMERNÍK, Pavel. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. Vyd. 1. Praha: Auditorium, 2007, 142 s. ISBN 978-809-0378-612.

Smlouvy o EU upravující volný pohyb osob a práva hospodářské soutěže. V rámci předběžné otázky bylo judikováno, že jakékoli překážky bránící volnému pohybu pracovníka – hráče, ve formě nutnosti zaplacení určité částky za přestup – jsou nepřijatelné a v rozporu s komunitárním právem. Jedinou ospravedlnitelnou překážkou je v tomto případě legitimní cíl sledovaný Smlouvou o EU a důvody veřejného zájmu. Ve věci hráčských kvót se ESD vyjádřil k dohodě mezi UEFA a Evropskou Komisí ohledně jistého omezení fotbalových klubů využít v zápasech hráčů z jiných členských zemí EU, a to tak, že předmětnou dohodu shledal jako diskriminační na základě státní příslušnosti⁴

- Walrave a Koch versus Association Union Cycliste Internationale (UCI), kdy se účastníci domáhali zrušení předpisu UCI, který je diskriminativní na základě občanství. ESD nejprve zkoumal, zda na oblast sportu může být aplikováno komunitární právo a dospěl k názoru, že k aplikaci komunitárního práva lze přistoupit, jestliže se jedná o aktivitu s charakterem práce ve prospěch zaměstnavatele, případně služeb za odměnu, kdy je přímo konkretizován zákaz diskriminace zakotvený přímo v Smlouvě o EU. Jistým sporným bodem zde potom může být vystupování sportovce na akcích pod hlavičkou reprezentace svého státu (OH, Mistrovství světa v některých odvětvích). Zde sice můžeme shledat určitý ekonomický prvek, kdy již samotné členství v reprezentaci může zvýšit sportovcovu cenu na trhu, stejně tak činí i samotný případný úspěch v reprezentačních barvách, je ovšem nemyslitelné, že by se sportovec mohl dožadovat přestupu do státní reprezentace jiného státu na základě zákazu diskriminace z důvodu státní příslušnosti.⁵
- v rozhodnutí Dona vs. Mantero byl ESD zopakován zákaz jakékoli diskriminace na základě státního občanství a zdůrazněn volný pohyb pracovníků a služeb v rámci EU. Zdůrazněna byla nepřijatelnost rozporu práva komunitárního a právních předpisů vydávaných veřejnoprávními i soukromoprávními institucemi, kterými orgány sportovních svazů

---

⁴ rozsudek ESD č. C-415/93 Union Royale Belge des Sociétés de Football Association and Others v Bosman [1995] ECR I-4921. ze dne 15. 12. 1995

⁵ rozsudek ESD č. 36/74 Walrave and Koch v Union Cycliste Internationale [1974] ECR 1405. ze dne 12. 12. 1974

bezpochyby jsou, pokud se tyto předpisy týkají námezdné práce či poskytování služeb (tedy s ekonomickým prvkem, viz výše)⁶

Závěrem lze v této kapitole shledat, že profesionální sportovec má na našem území sporné postavení, z historických souvislostí se jedná o zaměstnance, rovněž z judikatury ESD vyplývá, že sportovec provozující kolektivní sport má postavení zaměstnance, oproti tomu sportovec provozující individuální sport je osobou poskytující služby za úplatu. Pro stanovení závaznosti komunitárního práva ve vztahu k profesionálnímu sportovci a vztahům, v nichž vystupuje, je rozhodující ekonomický prvek, tedy, zda je sportovcem vykonávaná činnost zdrojem jeho obživy, či nikoli. Nezbytným prvkem je rovněž i státní příslušnost sportovce k členskému státu EU. Právní status profesionálního sportovce dle platné právní úpravy bude popsán v následujících kapitolách.

2.2 Právní postavení sportovních klubů

Sportovní kluby jsou v ČR zakládány na základě sdružovacího práva, jako jednoho ze základních lidských práv, které je součástí Listiny základních práv a svobod, ve článku 20. Sdružovací právo je poté dále konkretizováno zákonem č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem. Sportovní kluby jsou tedy nejčastěji registrovány jako občanská sdružení podle obecné úpravy Občanského zákoníku, jsou to tedy právnické osoby s právní subjektivitou. Vznikem občanského sdružení se rozumí okamžik registrace u Ministerstva vnitra ČR, za splnění zákonných podmínek, kterými je návrh (zakladatelské jednání) minimálně tří občanů, fyzických osob, z nichž je minimálně jedna plnoletá a podmínkou je také předložení stanov při podání návrhu. Podstatnou náležitostí stanov je potom název, sídlo, základní specifikaci práv a povinností členů, určení nejvyšších, kontrolních a statutárních orgánů spolku, jejich usnášeníschopnost a způsob jednání, ev. jednací řád. Jako předmětem činnosti spolku je potom nejčastěji uváděno: podpora a provozování konkrétní sportovní činnosti, pořádání sportovních soutěží, zabezpečení sportovní přípravy a provozu sportovišť, apod. Občanské sdružení se nezapisuje do obchodního rejstříku.

Pro spolek platí částečné povolení podnikatelské činnosti, které je limitováno § 217 Občanského zákoníku, kdy v rámci činnosti spolku nelze vykonávat podnikatelskou ani jinou činnost v rámci hlavní činnosti spolku.

---

⁶ rozsudek ESD č. 13/76 *Dona / Mantero* [1974] (Rec.1976,p.1333). ze dne 14. 7. 1976

Vedlejší výdělečná činnost spolku přípustná je, otázkou potom je, do jaké míry lze provozování profesionálního sportu – s ohledem na značný objem finančních prostředků, který je s tím spojen – podřadit pod definici vedlejší výdělečné činnosti spolku. Dalším omezujícím faktorem je také ustanovení odstavce třetího uvedeného § 217, kdy zisk z činnosti spolku může být použit pouze pro spolkovou činnost a správu spolku, zde je na místě připomenout nutnost precizních a propracovaných stanov, které samostatně upraví způsob rozdělení zisku mezi členy spolku a rovněž případnou odpovědnost dotčených členů.

S ohledem na výše uvedený odstavec, považuji úpravu § 217 Občanského zákoníku za bezproblémově použitelná pro sportovní kluby fungující na amatérské bázi. Jak uvádí Jozef Čorba v Otázkách sportovního práva⁷, vzhledem k narůstání objemu prostředků ve většině sportů je pro účely provozování činnosti profesionálního sportovního klubu vhodnější zvolit formu obchodní korporace dle Zákona o obchodních korporacích. S ohledem na relativně malou náročnost založení se přímo nabízí společnost s ručením omezeným, nicméně ani ostatní formy obchodních korporací nejsou, v případě doplnění propracovanými stanovami, nijak omezující. Nespornou výhodou této formy je zajištění určité ochrany investice sponzora pomocí jasných pravidel pro fungování klubu, odpovědnost statutárních orgánů a vedení účetnictví.

Pro vyhovění zákonným požadavkům pro založení sportovního klubu jako obchodní korporace je nutné specifikovat také předmět podnikání. Zde vyvstává potenciální problém, jelikož v žádné z příloh Živnostenského zákona (č. 455/1991 Sb.) není profesionální sport zmíněn. Z vlastní zkušenosti autora je možné použít č. 66 přílohy č. 3 Živnostenského zákona, „*Reklamní činnost, marketing a mediální zastoupení*.”⁸ Toto lze dovodit z povahy smlouvy uzavírané mezi spolkem (sportovním klubem, týmem, sportovcem) a sponzorem (investorem), poskytujícím týmu určité prostředky na jeho činnost. Tým, potažmo jeho členové svou činností a vystupováním na sportovních soutěžích jsou fakticky nositeli reklamy, log a tímto prezentují tohoto sponzora.

---

⁷ ČORBA, Jozef. *Otázky sportovního práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 79-80. ISBN 8073801477.

⁸ Živnostenský zákon. č. 455/1991, Sb. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455>

Dále přichází v úvahu provozování tělovýchovných a sportovních zařízení sloužících k rekreaci nebo zprostředkovatelská sportovní činnost, nicméně jak je dále uvedeno, aplikace tohoto ustanovení je výslovně vyloučena⁹.

Sportovní klub ať v jakékoli formě zde vystupuje jako smluvní strana v běžném občanskoprávním právním vztahu stejně jako ostatní korporace bez rozdílu. Dále se tyto kluby mohou sdružovat v tzv. sportovní svazy, zastřešené svazem krajským, či národním.

Zde je možné uvést jako příklad Český svaz cyklistiky (ČSC), který sdružuje a registruje všechny cyklistické oddíly v ČR, pořádá a zaštiťuje řadu soutěží a jako jediný organizační prvek (národní svaz) reprezentuje cyklistiku jako takovou v rámci České unie sportu (dříve Český svaz tělesné výchovy) a Českého olympijského výboru.

Práva a povinnosti plynoucí pro sportovní klub z členství ve svazu mohou být nutnou podmínkou pro naplňování správné činnosti klubu, členství ve svazu skrze svůj klub je totiž podmínkou pro závodníky k vydání závodní licence¹⁰, bez které mohou závodit pouze na amatérské úrovni a nikoli profesionálně. Naopak klub musí splňovat řadu podmínek, uchází-li se o členství v jedné z divizí profesionálních klubů. Divize jsou celkem tři, a to nejnižší Continental Team, dále Pro Continental Team a týmy nejvyšší divize jsou označovány jako World Teams¹¹. Rozdělení do různých divizí odráží na jedné straně náročnost podmínek z hlediska finančních záruk na platy jezdců a personálu, etická kritéria, personální zajištění, apod., které uchazeči musí splnit, na druhé straně se potom členové první, výjimečně druhé divize, mohou účastnit závodů nejvyšší úrovně jako je Tour de France či Giro d'Italia, kam týmy třetí divize nemají šanci získat pozvánku.

2.3 Právní postavení profesionálních sportovců

Již samotnou otázkou, kdo je profesionálním sportovcem, se právní řád ČR nijak nezaobírá, jeho postavení není zákonem definováno a je třeba si je

---

⁹ tamtéž, příloha č. 4, položka č. 74

¹⁰ k srovnání s ČORBA, Jozef. *Otázky sportovního práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 85. ISBN 8073801477

¹¹ čl. 1.1.041 General organisation of cycling as a sport. www.uci.ch [online]. platné od 1. 1. 2015. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z:

http://www.uci.ch/mm/Document/News/Rulesandregulation/16/80/73/1-GEN-20150205-E_English.pdf

dovozovat ze základních právních zásad a obecných definic podnikání nebo naopak závislé práce¹². Profesionální sportovec je fyzickou osobou, která je nadána právní subjektivitou a svéprávností, díky kterým může sportovec vstupovat do občanskoprávních vztahů. Dle § 30 občanského zákoníku nabývá plnou svéprávnost osoba dosažením zletilosti, tedy věku 18 let. Není zcela neobvyklé, že některé sportovní kluby uzavírají hráčské smlouvy i se sportovci nezletilými s cílem zajistit si do budoucna hráče s neobvyklým talentem nebo výkonností. Zde je nutné připomenout ustanovení § 31 občanského zákoníku, které stanoví rozsah a možnost nezletilých tuto smlouvu uzavřít: *„Má se za to, že každý nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku.“*

2.3.1 Sportovec jako živnostník

Jestliže si dovolím definovat profesionální sport jako soustavnou činnost jedince, spočívající ve výkonu sportovní činnosti na vrcholové úrovni či soutěžích, jakož i fyzická a psychická příprava tomuto výkonu předcházející a směřující ke zdokonalení techniky či zvýšení úrovně výkonu v rámci daného sportovního odvětví, vykonávaná za úplatu, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost sportovce. Z této definice, zejména z jejího závěru, je zřejmá podobnost s definicí živnostenského podnikání dle § 2 zákona č. 455/1991 Sb., Živnostenského zákona.

Profesionální sport se ovšem nenachází v následujícím taxativním výčtu oborů, které nejsou podnikáním, majícím zvláštní právní úpravu, lze tedy dovozovat, že profesionální sportovec se bude řídit obecnou úpravou živnostenského podnikání, jelikož speciální úprava dosud není součástí českého právního řádu. Vzhledem k faktu, že činnost profesionálního sportovce se ve výčtu živností v přílohách zákona č. 1-5 nenachází, nezbyvá nic jiného než sportovní činnost zařadit do ohlašovací živnosti volné, č. 80 Výroba, obchod a služby jinde nezařazené. Jisté naděje, že se výkladovými metodami dá činnost profesionálního sportovce zařadit pod č. 74 přílohy č. 4 k Živnostenskému zákonu, maří nařízení vlády o obsahových náplních jednotlivých živností č. 278/2008, ze dne 23. 7. 2008, kde je k bodu č. 74 výslovně stanoveno, že

---

¹² k srovnání s ČORBA, Jozef. *Otázky sportovního práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 96. ISBN 8073801477

„Obsahem činnosti není poskytování tělovýchovných služeb (činnost trenérů) ani činnost amatérských výkonných sportovců.“

Dále je třeba zkoumat obecné podmínky provozování živnosti dle § 6 odst. 1 Živnostenského zákona, a to:

- 1) dosažení věku 18 let
- 2) způsobilost k právním úkonům
- 3) bezúhonnost.

Zde může vyvstat možný problém v nedostatku věku v případě uzavření sportovní smlouvy se sportovcem mladším 18 let.

Dle výše uvedené definice podnikání může být považován za podnikatele, neboť profesionální sport není činností vykonávanou pouze jednorázově či nahodile, ale naopak pravidelně nebo přinejmenším sezonně podle roční doby, vždy je nutné posuzovat charakter činnosti v konkrétním případě. Sportovec při jejím výkonu (fotbalový zápas, závod) není zastupitelný jinou osobou, která pro sport nemá obdobné talentové vlohy, avšak konflikt může vzbuzovat výkon profesionálního sportu vlastním jménem a samostatně, zde se naopak projevuje prvek závislosti, tolik typický pro závislou činnost dle Zákoníku práce, protože při výkonu kolektivního sportu se sportovec musí podřídit pokynům vedení klubu, a to ať v přípravě nebo při samotném sportovním utkání. Co se dalších podmínek týče, jde o činnost vykonávanou za úplatu (plnění je příjmem sportovce), také odpovědnost sportovce je zřejmá, byť se v případech kolektivních sportů dá označit za odpovědnost přenesenou. Pokud se totiž hráči nebude dařit, nebude se dařit celému týmu, což má za následek nezájem sponzorů a odliv fanoušků, kteří mají na vliv na finanční situaci klubu a potažmo i konkrétního hráče. V případě individuálního sportu, je tento řetězec o poznání kratší, nedosahuje-li sportovec dobrých výsledků, nedosáhne tedy ani na „prize money“ za umístění nebo bonusy dle sponzorské smlouvy a jeho ekonomická situace se rapidně zhorší.

Vzhledem uvedeným bodům můžeme konstatovat, že pouze sportovec provozující individuální sport může být podnikatelem, neboť tuto činnost vykonává samostatně, respektujíc maximálně pokyny trenéra nebo pokyny sponzorů, kteří mohou určit, jakých závodů se má sportovec zúčastnit, či kde se a jakým způsobem se mediálně prezentovat a současně s tím nese všechny náklady

s tímto spojené, oproti tomu sportovec provozující kolektivní sport ve srovnání s definicí živnostenského podnikání nejspíše neobstojí.

2.3.2 Sportovec jako zaměstnanec

Povaha právního vztahu profesionálního sportovce vůči týmu obsahuje, jak bylo výše zmíněno, i prvky typické pro závislou práci definovanou v § 2 zákona č. 262/2006 Sb., Zákoníku práce. Jak již bylo v předchozí části uvedeno, sportovec je (zejména v případě výkonu kolektivního sportu) podřízený pokynům vedení týmu, ke kterému je smluvně vázán a má vůči němu řadu povinností, v první řadě dle svých nejlepších schopností jej reprezentovat při zápase nebo závodě a přispívat tímto k co nejlepším sportovním výsledkům. Toto tvrzení ovšem platí pouze pro čistě kolektivní sporty.

V cyklistice, coby sportu na pomezí sportu kolektivního a individuálního se operuje s výsledky jednotlivce, který je ovšem členem určitého týmu a jehož ostatní členové v závodě obětují své vlastní šance pro úspěch týmového lídra, který by bez této pomoci jinak neměl na úspěch šanci. Tým oproti tomu, má za povinnost umožnit hráči co možná nejlepší podmínky pro výkon jeho činnosti, poskytuje sportovci nutné vybavení, zpravidla s logem sponzora nebo týmu a toto vybavení je sportovec povinen užívat, v tomto případě můžeme vidět podobnost s § 104 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, kde je stanovena povinnost zaměstnavatele zajistit zaměstnancům nutné osobní pracovní prostředky.

Tým sportovci rovněž zajišťuje program zápasů či závodů, tréninků a týmových soustředění, kterých je sportovec povinen se účastnit. Jiných závodů, než které členu týmu tým zajistí, se tento sportovec zúčastnit nemůže nebo bude taková účast v rozporu s jeho smlouvou, což by mělo za následek pro sportovce negativní, ve většině případů finanční důsledky. Stejně tak se profesionální hokejista musí podřídit pokynům týmu ohledně stanoveného programu, doby a místa zápasů nebo týmových tréninků. Můžeme tedy prohlásit, že sportovní činnost je sportovec povinen vykonávat dle pokynů týmu (zaměstnavatele). Prvek odpovědnosti zde ovšem spadá jak na samotného sportovce, tak i na samotný klub, a to formou nezájmu sponzorů či odlivu fanoušků, což nezvratně směřuje ke zhoršení ekonomické situace členu i celého sportovního klubu. Jako příklad lze uvést možnost pořadatele vyloučit tým z etapového závodu při dopingovém provinění jeho členu v průběhu závodu, nicméně tato možnost není využívána, jelikož v případě porušení antidopingových pravidel se zpravidla čeká na

potvrzení B vzorku sportovce, což obnáší takřka vždy delší dobu, než samotný závod trvá.

2.3.3 Sportovec jako OSVČ

Toto zařazení se nabízí při pohledu do zákonů upravujících daňovou oblast, kdy zákon č. 586/1992 Sb, o daních z příjmů v § 4 odst. 1, f) stanoví, že osvobozeny od daně jsou: „*ceny z veřejné soutěže, z reklamní soutěže nebo z reklamního slosování, pokud se nejedná o spotřebitelskou loterii, ceny ze sportovní soutěže s výjimkou ceny ze sportovní soutěže u poplatníků, u nichž je sportovní činnost podnikáním, a to v úhrnné hodnotě nepřevyšující 10 000 Kč*“. Dále i v § 10 odst. 8, kde je plnění získané sportovní činností, ze které plyne příjem ze samostatné činnosti, podřazeno pod režim § 7 – Příjmy ze samostatné činnosti. Zde je evidentní záměr zákonodárce chápat profesionální sportovce jako OSVČ. Dle charakteru zmíněného § 7 můžeme příjem profesionálního sportovce zařadit pod odst. 1, b) jako příjem ze živnostenského podnikání nebo odst. 2, c) příjem z výkonu nezávislého povolání.

Zařazení sportovce do tohoto režimu by navíc znamenalo pro klub finanční výhody, jelikož klub by nenesl povinnost odvádět povinné platby na zdravotní a sociální zabezpečení

Lze tedy s jistými interpretačními předpoklady tvrdit, že postavení profesionálního sportovce je na pomezí všech výše uvedených kategorií a částečně zasahuje do každé z nich.

Vzhledem k výše uvedenému nepřesnému naplnění definice podnikání i závislé práce dle Zákoníku práce, je třeba rozlišovat dle charakteru různých sportovních činností, který prvek více převažuje. Definitivní vyřešení postavení sportovce je ovšem žádoucí z několika pohledů, ať z pohledu sociálního zabezpečení a plateb odvodů na něj, z pohledu daňového a rovněž z pohledu odpovědnosti za případnou škodu vzniklou sportovnímu klubu jako zaměstnavateli sportovce¹³.

2.3.4 Švarcsystém

Tento mediálně známý termín, vzniklý v 90. letech, spočívá v uzavírání občanskoprávních a obchodněprávních smluv s živnostníky v pracovněprávních

---

¹³ NOVOTNÝ, Jiří. *Ekonomika sportu: vybrané kapitoly*. Vyd. 2. Praha: Oeconomica, 2009, 119 s. ISBN 978-80-245-1521-2.

vztazích, když jejich činnost naplňovala znaky závislé činnosti dle pokynu Ministerstva financí č. D-285 k aplikaci § 6 odst. 1 a 2 zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, k vymezení závislé činnosti. V tomto pokynu je stanoveno, že pro účely klasifikace příjmů pro určení daně podle příslušného ustanovení, není rozhodující, na základě jakého právního vztahu poplatníkovi příjmy plynou a dále, že *„Podstatným a základním rysem závislé činnosti je skutečnost, že není vykonávána zcela nezávisle, tzn. pod vlastním jménem, na vlastní účet a s vlastní odpovědností poplatníka, ale naopak podle pokynů toho, kdo odměnu za vykonanou práci vyplácí (plátce).“* K určení skutečné závislosti pracovníka na osobě plátce můžeme hodnotit další kritéria, a to:

- *„fyzická osoba má ve vztahu k plátcí příjmů obdobné postavení jako zaměstnanec*
- *odměna za práci je vypočítána na základě pracovní doby nebo způsobem obvyklým v pracovněprávním vztahu*
- *materiál a pracovní pomůcky potřebné pro výkon práce jsou poskytovány plátcem příjmu*
- *vztah mezi plátcem příjmu a fyzickou osobou má dlouhodobý charakter, fyzická osoba vykonává činnost pouze pro jednoho plátce příjmu.“*

V praxi tento systém přinášel řadu výhod pro zaměstnavatele. Tato smlouva se velmi snadno ukončuje, bez udání důvodu a bez vyplácení odstupného. Živnostník nemá právo čerpat dovolenou a sám odvádí platby na sociální a zdravotní pojištění, čím jsou zaměstnavateli snižovány náklady na mzdu.

Ve vztahu k profesionálnímu sportu je analogie se švarcsystémem až překvapivě přesná, se sportovci jsou uzavírány hráčské smlouvy, které spadají do kategorie inominátních smluv dle § 1746 Občanského zákoníku a vztah těmito smlouvami vzniklý se svými znaky nápadně blíží výše uvedeným znakům závislé činnosti. Je zřejmá podřízenost pokynům klubu, pracovní pomůcky (dresy, vybavení) jsou poskytovány klubem, doprava na tréninky či zápasy je zpravidla na náklad klubu¹⁴, ve většině případů sportovec jedná jménem klubu, souhlasí s využitím svého jména a podoby k reklamním účelům a finanční plnění má

---

¹⁴ ČORBA, Jozef. *Otázky sportovního práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 103. ISBN 978-80-7380-147-2

charakter pravidelné měsíční výplaty¹⁵. Sportovní činnost sportovce je vykonávána na klubem předem určeném místě a náklady spojené s výkonem sportovní činnosti také zpravidla nese klub. Můžeme tedy říci, že jsou naplněny znaky závislé práce dle § 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, který rovněž stanoví v § 3, že závislá práce může být vykonávána výlučně v pracovněprávním vztahu. V současné době tedy dle doslovného výkladu zákona dochází k jeho obcházení, byť s jistým svolením soudu, viz judikatura NSS níže. Důvody pro toto jednání spatřuji následující:

- snaha klubů ušetřit na povinných odvodech státu. Vzhledem k objemu finančních prostředků ve sportu a rozpočtu sportovních klubů spatřuji tuto částku jako minoritní a snahu tyto prostředky ušetřit nespátřuji jako prioritní
- nedostatečná úprava oblasti profesionálního sportu, kdy se kluby snaží uzavírat s hráči pro daný vztah co nejvhodnější smlouvy, byť s určitými nedostatky vůči zákonným požadavkům

Tento závěr lze podpořit i judikaturou Nejvyššího Správního Soudu ze dne 29. 11. 2011¹⁶, kdy NSS konstatoval, že vnější znaky činnosti profesionálního sportovce se podobají klasickému pracovnímu poměru, nicméně činnost profesionálního sportovce nelze jednoduše podřadit pod pojem závislé práce dle zákoníku práce a nelze proto vyloučit nebo dokonce považovat za protiprávní uzavírání jiných než pracovních smluv mezi sportovci a kluby. Současně je však zřejmé, že jednoznačné podřazení do režimu zákoníku práce v jeho stávající podobě, založené ve většině na kogentních ustanoveních, by značně ohrozilo samotnou existenci profesionálního sportu, a také i pro samotné sportovce by bylo velmi nevýhodné. Je např. v praxi nepředstavitelné, že by profesionální sportovec mohl ukončit vztah ke svému klubu jednostrannou výpovědí dle zákoníku práce (tzn. že by následně mohl přestoupit bez určité kompenzace svému původnímu do jiného klubu, ačkoliv klub předchozí jej vychoval a investoval do rozvinutí jeho talentu), anebo že by na činnost sportovců byla bez výhrady aplikovatelná všechna ustanovení týkající se pracovní doby a jejího omezení (včetně přesčasů) či

---

¹⁵ Právo a profesionalismus ve sportu. In: ZUSKA, Karel. *epravo.cz* [online]. 26. 9. 2005. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/pravo-a-profesionalismus-ve-sportu-36109.html>

¹⁶ rozsudek NSS. 2 Afs 16/2011. ze dne 29. 11. 2011.

omezení stanovených pro uzavírání pracovních smluv na dobu určitou (§ 39 zákoníku práce) atd.

2.4 Typy smluv uzavíraných v profesionálním sportu

2.4.1 Sponzorská smlouva

Pro sportovní kluby, ať amatérské či profesionální, jsou zásadní otázkou existence vztahy s jejich sponzory, na základě kterých si kluby zajišťují podstatnou část příjmů. Výjimkou jsou kluby vlastněné ekonomicky silnými vlastníky či skupinami, které se o naplnění svého rozpočtu nemusí obávat, ať je jejich sportovní úroveň takřka jakákoli.

Sponzorská smlouva je inominátní smlouvou podle § 1746 OZ, dá se ohledem na charakter závazku nejlépe připodobnit k smlouvě o spolupráci, kde je žádoucí do detailu specifikovat podmínky, za kterých budou prostředky poskytnuty. V posledních letech není výjimkou, že v případě sponzorů cyklistických týmů je sjednána možnost okamžitého ukončení smlouvy v případě dopingového nálezu u člena týmu. Tato podmínka se zdá být značně extrémní, ale vzhledem k relativně nedávným dopingovým aférám v silniční cyklistice, to je spatřováno jako jedna z mála možností, jak ochránit sponzorovu investici a vedení týmu či jednotlivé závodníky odradit od použití či v případě vedení týmu – nabádání k použití nedovolených látek.

Podstatou sponzorské smlouvy je závazek mezi sponzorem (investorem) a sponzorovaným, kdy se sponzor zavazuje poskytnout peněžité či nepeněžité plnění ve prospěch sponzorovaného¹⁷. Sponzorovaný se zavazuje propagovat obchodní firmu, ochrannou známku, případně produkty sponzora během své činnosti. Nedílnou součástí smlouvy je určení podmínek, podoby a formy propagace. Z vlastní zkušenosti autora lze připomenout fakt, že i v případě amatérského cyklistického týmu jsou možné reklamní plochy na dresech cyklistů či doprovodných automobilech rozděleny podle atraktivnosti a viditelnosti a podle těchto kritérií také oceněny. V případě cyklistického týmu vyšší úrovně (profesionálního), případně ve sportech, kde je objem finančních prostředků o několik řádů vyšší než v prve uvedeném případě, úměrně tomu samozřejmě roste i

---

¹⁷ ČORBA, Jozef. *Otázky sportovního práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 93. ISBN 8073801477

propracovanost možností sponzoringu (reklamní plochy na stadionu, dopravních prostředcích, při mediální činnosti sportovců a týmu).

Subjektem smlouvy na straně sponzorovaného kromě sportovního klubu jako právnické osoby může být i jeden konkrétní sportovec. V profesionální cyklistice se tak často děje v případě materiálního zabezpečení závodníků, například ohledně cyklistických treter, kdy z fyziologických důvodů vyhovuje každému závodníkovi produkt jiného výrobce, a tak je závodníkům dáván prostor pro vlastní uvážení, příp. osobního sponzora a tým potom tretry (oproti ostatnímu vybavení) závodníkům nezajišťuje.

Plnění ze sponzorské smlouvy není vázáno výlučně na peněžitou formu, smlouva může být uzavřena s dodavatelem materiálu potřebného pro činnost klubu či sportovce. Nepeněžitě plnění formou materiálu samozřejmě přichází v úvahu, pokud je to dle charakteru samotného sponzora možné. Je zřejmé, že v případě výrobce např. podlahových krytin jako sponzora cyklistického týmu je využitelnost jeho produktu pro sportovce značně omezená.

Sponzorská smlouva je výlučně uzavírána na dobu určitou, zpravidla v horizontu dvou až tří let, smlouvy s delším trváním jsou spíše výjimkou. Relativní krátkodobost smlouvy má za následek výrazný tlak na vedoucí představitele klubu k striktnímu plnění sjednaných závazků, motivaci členů týmu k dosahování kvalitních výsledků vedoucích k lepší prezentaci sponzora (v cyklistice v minulosti nezřídka i donucení k týmově organizovanému dopingů ve snaze za lepšími výsledky). I samotní členové klubu a pomocný personál jsou tímto v určitém smyslu postiženi, jejich smlouvy s klubem trvají pochopitelně podobnou nebo i kratší dobu, než na kterou je sponzorská smlouva sjednána. Rovněž s ohledem na relativně krátkodobé trvání sportovní kariéry profesionálního sportovce jsou členové týmu vystaveni značné nejistotě. V posledních letech se tomuto nestabilnímu prostředí snaží věnovat Mezinárodní cyklistická unie (UCI) a profesionální týmy se musí podřídit a přizpůsobit řadě pravidel a dokládat řadu záruk pro získání licence pro první, druhou či třetí divizi. Z uvedeného vyplývá, že finanční situace sportovního klubu je značně nestálá a závislá na mnoha faktorech. Hlavním tímto faktorem jsou sportovní výsledky klubu a s nimi související zájem či nezájem sponzorů, příjmy plynoucí z výher nebo za umístění jeho členů v soutěžích, v případě např. fotbalu také příjmy za

účast v celoevropských soutěžích, méně obvyklým příjmem jsou dary fanoušků apod. Ideálním případem pro sportovní klub, je situace, kdy je ve vlastnictví silného vlastníka, který jej poté podporuje i přes přechodné sportovní neúspěchy, tato situace není zcela běžná, nicméně několik příkladů vyjmenovat lze (Roman Abramovič a Chelsea, Ivan Tinkov a tým Saxo-Tinkoff).

2.4.2 Smlouvy o vysílacích právech

Touto smlouvou je sportovním klubem za úplatu poskytován souhlas s výrobou zvukového či obrazového záznamu sportovního výkonu a jeho dalšího šíření. Zde se pro vzájemnou úpravu vztahů smluvních subjektů nabízí úprava zákona č. 121/2000 Sb., zákona o právu autorském, navazujícím na směrnici EU o autorském právu. Nicméně Soudním dvorem EU bylo judikováno, že sportovní utkání, která se řídí předem určenými pravidly, která neoponechávají prostor pro tvůrčí svobodu dle autorského práva, nelze klasifikovat jako díla a tedy nepodléhají ochraně autorského práva¹⁸.

Smlouva upravující vysílací práva je tedy pouze relativním právním vztahem mezi účastníky daného právního vztahu. Např. v motoristických sportech, konkrétně ve Formuli 1 je poskytovatelem souhlasu s vysíláním přenosů z akcí F1 jejich hlavní organizátor a vlastník vysílacích práv, společnost Formula One Management a mediálně známý Bernie Ecclestone. Prostředky získané z této smlouvy se potom poměrně rozdělují mezi zúčastněné týmy. Ve sportovních odvětvích, kde se zájem diváků střetává s reklamním potenciálem, je zpravidla systém rozdělení výtěžku z vysílacích práv velmi propracovaný, nicméně není tomu tak ve všech sportech bez výjimky. V souvislosti s výše uvedenou nestabilitou profesionálních cyklistických týmů se v posledních letech jedná o možném zavedení obdobného modelu prodeje vysílacích práv a následného rozdělení výtěžku mezi cyklistické týmy, které by tak měly jistotu určitých příjmů a nebyly odkázány pouze na vyjednávání s potenciálními sponzory, což mělo v poslední době za následek zánik několika tradičních a dlouhou dobu působících týmů ve Španělsku a Beneluxu. Dle současného vývoje to ovšem nevypadá na brzké schválení této iniciativy a cyklistické kluby budou i nadále odkázány pouze na své sponzory, kteří mohou měnit své názory velmi rychle a tím rozhodovat o budoucnosti celého klubu, tedy o budoucnosti skupiny cca 50-60 zaměstnanců.

---

¹⁸ JUDr. JANÁK, Jiří a Mgr. KINDLOVÁ Ilona. Je sportovní výkon (utkání) autorským dílem?. *epravo.cz* [online]. 3. 9. 2014. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/je-sportovni-vykon-utkani-autorsky-dilem-95156.html>

2.4.3 Smlouva profesionálního sportovce

Konkrétní smlouvu jsem získal od nejmenovaného cyklisty, člena české profesionální stáje. Oproti kolektivním sportům jako je hokej či fotbal, Český svaz cyklistiky neposkytuje závazný vzor profesionální smlouvy, od které se nelze výrazněji odchýlit a proto je zde smluvním stranám dána výrazná smluvní svoboda. Zde uvedená smlouva má formu Dohody o pracovní činnosti, jejíž použití je pravděpodobně nejvhodnější vzhledem k specifikům vztahu sportovce a klubu a také vzhledem k nedostatku specializované právní úpravy v oblasti sportovního práva.

2.4.3.1 Struktura smlouvy profesionálního cyklisty

1. Úvodní ustanovení

Zde jsou specifikováni oba účastníci smlouvy, přičemž tým je organizační složkou nejmenovaného ministerstva ČR, zaměstnanec se tedy stává zaměstnancem státu.

2. Doba trvání smlouvy

Zde je stanoveno, že smlouva se uzavírá na dobu určitou.

3. Předmět smlouvy

Zaměstnanec se zavazuje vykonávat „sportovní činnost“ u organizační složky ministerstva ČR. V tomto bodě nastává situace, kde můžeme vidět, jakým směrem se v praxi ubírá postavení sportovce bez ohledu na úmysl zákonodárce řadit sportovce spíše do postavení OSVČ. I v natolik individuálním sportu jako je cyklistika projevuje prvek závislé práce, když z tohoto ujednání vyplývá zjevná podřízenost zaměstnance pokynům zaměstnavatele. Sportovní činnost ve smyslu profesionální cyklistiky totiž znamená mimo přímou účast v závodech podle pokynů zaměstnavatele, také klubové tréninky a soustředění, mediální prezentace, lékařské testy atd. Tyto činnosti ovšem nelze provádět v časech a na místech dle libovůle sportovce, ale v souladu s pokyny vedení klubu.

4. Místo výkonu práce

V tomto bodě se dále sjednává místo výkonu práce v konkrétním městě, které je sídlem zaměstnance, dále je stanoveno, že zaměstnavatel souhlasí s vysláním na služební cestu dle pokynů zaměstnavatele, promítá se zde fakt, že závody, kterých se klub účastní, se logicky nekonají pouze v jednom městě, ale v tomto případě prakticky po celé Evropě.

V souvislosti se služební cestou se sjednává poskytnutí náhrady vzniklých výdajů zaměstnanci dle Zákoníku práce nebo dle kolektivní smlouvy.

5. Odměna

Odměna se sjednává jako pravidelné měsíční plnění. Zde se tedy opět dostáváme do konfliktu s náhledem na sportovce jako na OSVČ, jak bylo podrobně rozebráno výše.

6. Ostatní ujednání

Zaměstnavatel se zde zavazuje poskytnout zaměstnanci vybavení nutné pro výkon sjednané činnosti. Zde se promítá skutečnost, že cyklistický klub svým členům zajišťuje materiál, zpravidla na základě sponzorských smluv s výrobcí kol, oblečení atd., který jsou jezdci povinni používat a tím sponzora reprezentovat. Zaměstnanec se zde zavazuje plnit pokyny vedoucího trenéra klubu, který při udílení pokynů jedná jménem zaměstnance. Další, zvlášť sjednanou povinností zaměstnance je užívání symboliky sportovního klubu – organizační složky ministerstva ČR při soutěžích, komunikaci s veřejností a sdělovacími prostředky, při účasti na marketingových akcích pořádanými zaměstnavatelem. Zvláštní ustanovení se týká rozvržení týdenní pracovní doby do směn, a to po dvou hodinách denně, od pondělí do pátku. Z mé praxe si dovoluji tvrdit, že rozdělení směn v tomto časovém rozsahu neodpovídá reálnému tréninkovému úsilí cyklisty v přípravě pro závody profesionální úrovně. Zde je evidentní snaha přizpůsobit se zákonnému limitu 300 hodin za kalendářní rok.

Závěrem k této části o konkrétní profesionální smlouvě lze říci, že z více prvků vyplývá snaha přizpůsobit se zákonným požadavkům a dát vztahu sportovce a klubu jisté „zákonné minimum“, i přes některé konflikty se současnou právní úpravou.

3. Porušení smluvních závazků profesionálního sportovce

3.1 Obecné předpoklady

Nejprve považují za vhodné vymezit a definovat pojem odpovědnosti.

V akademické i praktikující právnické veřejnosti panuje shoda na tom, že odpovědností se rozumí sekundární právní povinnost, která nastává při nesplnění či porušení primární právní povinnosti. Podstatným a nedílným znakem odpovědnosti je přítomnost sankce, tj. povinnosti snést stanovenou újmu v případě, že nastane určitá právem stanovená skutečnost. Odpovědnost je možné dále dělit na objektivní a subjektivní. Odpovědnost za následek – objektivní, bez ohledu na zavinění a proti tomu odpovědnost obecná – subjektivní vyžadující protiprávní jednání a zavinění.

3.2 Druhy povinností vůči klubu

Jak bylo již v dřívějších kapitolách uvedeno, povinností, které se sportovec podpisem smlouvy s klubem zavazuje plnit, mají značný rozsah, mimo zřejmé, výše uvedené povinnosti jako je samotný výkon sportovní činnosti, eventuálně podřízení se pokynům klubu ohledně rozpisu zápasů, tréninků či soustředění, lze dále jmenovat i méně obvyklé povinnosti, namátkou povinnost dodržovat určitý režim a jídelníček nebo určené diety, povinnost absolvovat předepsané lékařské prohlídky a testy výkonnosti, povinnost mediální prezentace podle pokynů klubu ať formou užívání sponzorem či týmem poskytnutého vybavení s logy sponzora, působením na různých sociálních sítích, případně samozřejmě i osobní účastí na akcích pořádaných sponzorem nebo samotným sportovním klubem. Jistou zvláštností sportovních smluv je klauzule zakazující vykonávat určité rizikové činnosti jako je lyžování, box, atp. z důvodu vysoké pravděpodobnosti zranění sportovce při jejím vykonávání (např. silniční cyklista Peter Sagan měl od svého týmu zakázáno jezdit na horském kole v terénu, byť byl v minulosti mistrem světa v závodech horských kol). V poslední době se rovněž rozvinula praxe interního týmového antidopingového systému, při jehož porušení je týmem automaticky pozastavena činnost a zahájeno interní vyšetřování.

3.3 Sankce

Sportovec potom v případě porušení těchto povinností, může být sankcionován a to ve většině případů finančním postihem. Méně obvyklými

sankcemi za porušení uvedených povinností mohou být pozastavení činnosti či ukončení smlouvy se sportovcem. Stejně tak je v rámci sportovního klubu (resp. v diki vedení klubu či trenérů) možné ukládat členům týmu sankce za pozdní příchody na společnou akci týmu, nerespektování trenéra či podryvání jeho autority, poškození dobrého jména týmu nebo sponzora v médiích, nepoužívání jednotného nafasovaného klubového oblečení či vybavení.

V profesionální silniční cyklistice, coby sportu, který se v posledních letech snaží zbavit dopingové „nálepky“ z minulosti se týmy snaží i smluvně předcházet dopingovým skandálům svých závodníků. Příkladem je ujednání, kterého využil italský profesionální cyklistický tým Androni Giocattoli, kdy součástí smluv uzavíraných se závodníky je klauzule ukládající závodníkům zaplatit klubu nemalou finanční částku jako kompenzaci za újmu za poškození dobrého jména týmu a jeho sponzorů v případě, kdy bude závodník usvědčen z použití dopingu nebo nedovolených lékařských metod. Několik dalších týmů první či druhé divize používá ve svých smlouvách ustanovení umožňující s jezdcem okamžitě ukončit smlouvu v případě potvrzení jeho dopingového nálezu.

Vzhledem k maximální snaze cyklistických klubů o zachování 100% čistoty a transparentnosti svých jezdců v oblasti předcházení a eliminace používání dopingu, dochází často k situaci, kdy v případě pozitivního vzorku A při antidopingové kontrole, samotný tým takovému jezdcí sám dočasně pozastaví závodní činnost a nečeká na zahájení vyšetřování ze strany UCI či Národního sportovního svazu.

Sankce, které lze za porušení uvedených povinností udělit jsou zpravidla finanční, diferencované dle závažnosti porušení:

- jednorázová finanční pokuta
- procentuální snížení měsíční odměny
- pozastavení činnosti hráče (zpravidla současně se snížením odměny)
- ukončení smlouvy ze strany klubu

Výčet povinností sportovce vůči týmu nelze považovat za taxativní, povinnosti se diferencují podle charakteru sportu a propracovanosti smlouvy, která je sportovci předložena. Může být namítáno, že v našem právním řádu

máme zavedenou rovnost smluvních stran a smluvní svobodu, nicméně v daném případě si dovolím říci, že oba instituty neplatí absolutně bez výjimky. V poměru práv a povinností klubu vůči právům a povinnostem sportovce je totiž značný rozdíl a vzhledem k relativní krátkosti sportovní kariéry, kdy sportovec sice může odmítnout z tohoto důvodu „nevýhodnou“ smlouvu podepsat, ale jiné angažmá už získat nemusí, a i několikaměsíční pauza bez profesionálního kontraktu může znamenat pro sportovce existenční problémy, jsou sportovci pod značným tlakem a takové smlouvy podepisují, byť jsou v daném vztahu slabší stranou.

3.4 Povinnosti sportovce vyplývající z členství ve sportovní asociaci

Vedle smlouvy se sportovním klubem, může být pro výkon sportu na vrcholové úrovni také podmínkou registrace u příslušné sportovní asociace¹⁹. Jako příklad uvádím povinnost cyklisty, který má zájem provozovat sport na úrovni nikoli amatérské, registrovat se v rámci určitého týmu u Českého svazu cyklistiky (dále jen ČSC) a licenci jím vydanou se potom prokazovat při přihlašování do závodů Českého poháru a dalších vrcholných akcí.

3.4.1 Charakteristika sportovního svazu

ČSC je formálně spolkem, tedy soukromoprávním subjektem sdružujícím cyklisty a týmy provozující cyklistiku všech disciplín na závodní úrovni a reprezentující cyklistiku v rámci Českého olympijského výboru. Dovolím si tvrdit, že členství v takovéto organizaci jistým způsobem parafrázuje smluvní vztah, kdy se sportovec zavazuje dodržovat pravidla určená organizací na základě jejích stanov a protiplněním je mu povolení účasti na soutěžích, které tato organizace zastřešuje či přímo organizuje. ČSC, stejně i jako ostatní sportovní asociace je jedním z prvků pyramidy sportovních organizací, jež jsou sdruženy a upravovány normami s nadnárodním charakterem. V konkrétním případě cyklistiky se ČSC musí podřídit pravidlům cyklistiky určenými a schválenými Mezinárodní cyklistickou unií (UCI), na základě jejich převzetí tedy stanoví svým členům sportovní pravidla závazná pro každou disciplínu.

Co se vztahu s dalšími sportovními organizacemi týče, ČSC, coby součást Českého olympijského výboru a stejně tak i sportovec, který je členem ČSC, je podřízen a povinen se řídit pravidly a základními zásadami ČOV, Olympijskou

---

¹⁹ JUDR. JELÍNKOVÁ, Tereza a Martina JUDR. BRIATKOVÁ. Výkon závislé práce mimo pracovněprávní vztah u sportovců?. [online]. 26. 6. 2014. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/vykon-zavisle-prace-mimo-pracovnepravni-vztah-u-sportovcu-94447.html>

chartou, přeneseně tedy i pravidly Mezinárodního olympijského výboru. S tím je dále spojena a dána pravomoc Sportovního arbitrážního soudu (CAS) při řešení sportovních sporů a povinnost řídit se pravidly Světové antidopingové agentury (WADA), na našem území konkrétně Antidopingového výboru ČR. Nadnárodní organizace tedy ve sportovním sektoru určují samotná pravidla sportu, dozorují jejich dodržování na všech soutěžních úrovních, obecně upravují rovněž disciplinární sankce a jsou rovněž propojeny s nadnárodním odvolacím orgánem (CAS), o kterém bude hovořeno v dalších kapitolách. Lze tedy hovořit o systému, který je závazný, postavený na nadnárodním a soukromoprávním základě, kdy podřízený subjekt je povinen podrobit se autoritě a jurisdikci nadnárodních sportovních orgánů a současně za absence vnitrostátní právní úpravy daného oboru.

Ačkoli se tento výčet může na první pohled zdát komplikovaným, v reálném životě se sportovec setkává nejčastěji s pravidly konkrétního sportu a pravidly upravující boj s dopingem. Při porušení těchto závazků je sportovec sankcionován v rámci disciplinárního řízení v rámci příslušné národní či mezinárodní sportovní asociace, což bude rozebráno v následující kapitole.

4. Porušení profesních a antidopingových předpisů

I přes veškerou snahu orgánů činných ve sportu, doping se v posledních letech stává více a více součástí sportu na většině výkonnostních úrovní. Bez zákazu dopingu by se sportovní soutěže staly pouhou show a představením pro diváky. Proto byla sportovními orgány zaujata politika boje proti dopingu ukládáním tvrdých sankcí za jeho používání. Může se stát, že se sportovec i přes pozitivní dopingový nález cítí nevinný, případně procedura dopingového testování neprobíhala podle pravidel Světové antidopingové agentury (WADA) a je proto jednou ze stran zahájeno soudní řízení. Toto řízení mimo běžné soudy může probíhat rovněž před Arbitrážním soudem pro sport (CAS).

Řízení v dopingových věcech se musí vypořádat s vyvážením dvou zájmů. Prvním zájmem je nutnost a potřeba potlačování dopingu ve sportu pro zachování důvěryhodnosti sportu jako celku, druhým zájmem je ochrana práv sportovce dle národního a mezinárodního práva, jakož i lidských práv jednotlivce.

V rámci boje proti dopingu existuje více institucí, společné však mají to, že doping v naprosté většině interpretují jako provinění na základě striktně objektivní odpovědnosti sportovce. Pro všechny instituce rozhodující v dopingových sporech platí obdobná pravidla chování jako pro řádné soudy, tedy pravidla mají určitým způsobem vykládat nebo je za pomoci interpretačních pravidel podle okolností a záměru pravidla interpretovat, ale nikoli je měnit nebo rozhodovat bez opory v právním řádu, popř. pravidlech sportovních asociací.

4.1 Definice dopingu

Vzhledem ale k tomu, že každá úmluva nebo pravidla jednotlivých sportovních asociací definují doping odlišně, velmi záleží na jejich výkladu v každém konkrétním případě, jednotná definice dopingu můžeme říci, že neexistuje. Lze se ovšem setkat s dvěma základními náhledy, které si ovšem názorově protirečí.

První definice stanoví povahu dopingu jako provinění s čistě objektivní odpovědností, bez zkoumání zavinění. Zde tedy není nutné zkoumat otázku úmyslu či nedbalosti.

Dle druhé definice se sportovci mohou vyvinít tím, že předloží důkazy prokazující, že k porušení antidopingových pravidel došlo bez jejich zavinění. Je zde tedy pouze založena vyvratitelná domněnka viny.

4.1.1 Antidopingový výbor ČR

Například Antidopingový výbor ve Směrnici pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v ČR (dále jen „Směrnice“) stanoví definici dopingu v následujícím znění: *„Doping je definován jako porušení jednoho, nebo více antidopingových pravidel, uvedených v článcích 2.1 až 2.10 Kodexu a této Směrnice. Smyslem článku 2 je specifikace okolností a jednání, která představují porušení antidopingových pravidel. Řízení v případech dopingu bude probíhat na základě tvrzení, že jedno nebo více z těchto specifických pravidel bylo porušeno. Sportovci nebo jiné Osoby odpovídají za znalost toho, co představuje porušení antidopingových pravidel, a že znají látky a metody obsažené v Seznamu Zakázaných látek a metod.“*

4.1.1.1 Jednotlivá porušení antidopingových pravidel jsou potom definována takto:

- 1) *Přítomnost Zakázané látky nebo jejích Metabolitů nebo Markerů ve Vzorku Sportovce.*
- 2) *Použití nebo Pokus o Použití Zakázané látky nebo Zakázané metody Sportovcem.*
- 3) *Vyhýbání se, odmítnutí nebo nedostavení se k odběru Vzorku.*
- 4) *Porušení povinnosti informovat o místě pobytu.*
- 5) *Podvádění nebo Pokus o Podvádění v průběhu kterékoli části Dopingové kontroly.*
- 6) *Držení Zakázané látky nebo Zakázané metody.*
- 7) *Obchodování nebo Pokus o Obchodování s jakoukoli Zakázanou látkou nebo Zakázanou metodou.*
- 8) *Podání nebo Pokus o Podání jakékoliv Zakázané látky nebo Zakázané metody Sportovci Při Soutěži, nebo Podání nebo Pokus o Podání jakékoliv Zakázané metody nebo Zakázané látky, které jsou zakázány i Mimo Soutěž, Sportovci v období Mimo Soutěž.*
- 9) *Spoluvina*

10) Zakázané spolčování²⁰

Již z prvního bodu je zřejmé, že Antidopingový výbor ČR (a tedy i národní sportovní svazy, pro které je tato Směrnice závazná) prosazují politiku objektivní odpovědnosti sportovce v případě přítomnosti zakázané látky v jakékoli její formě v těle sportovce. Není tedy nutné prokazovat úmysl, zavinění. Výjimkou jsou potom látky, u nichž je stanovena hranice, kdy se sportovec považuje za pozitivní, jestliže vzorek obsahuje větší množství dané látky, než pravidla dovolují. Stejně tak platí objektivní odpovědnost sportovce, že nedojde k použití či pokusu použití zakázané metody, úspěch této metody či procedury není rozhodující.

Značnou přísnost Směrnice můžeme spatřovat v bodu 3) a 4), kdy je na roveň pozitivního nálezu postaveno porušení povinnosti sportovce být k dispozici k odběru kontrolního vzorku, odmítnutí poskytnutí vzorku a také porušení povinnosti informovat příslušný orgán o místě svého pobytu, aby mohl být kdykoli zkontrolován i v čase mimo soutěž. V těchto případech pouhé neposkytnutí součinnosti kontrolním orgánům znamená stejné důsledky jako pozitivní nález. Nejen sportovce, ale i doprovodného personálu se týkají články 2.6, 2.7, 2.8, 2.9 a 2.10 Směrnice, kdy je jako prohřešek proti pravidlům považováno držení, podání zakázané látky při soutěži či mimo soutěž, obchodování s nepovolenou látkou či zakázanou metodou.

Výjimkou v principu objektivní odpovědnosti je možnost vyvinění při držení zakázané látky či metody v případě, kdy sportovec či personál toto držení přesvědčivě zdůvodní (typicky v případě lékařského povolení v případě např. astmatu sportovce).

4.1.1.2 Sankce za porušení antidopingových pravidel

V rámci pravidel sportovních asociací lze rozeznávat dva typy sankcí, které lze uložit za porušení antidopingových pravidel. Těmito sankcemi je vyloučení z dané soutěže a druhým typem je diskvalifikace z účasti v dalších soutěžích, jež v časnosti ukládání jasně vede.

Při testování sportovce se pořizují dva vzorky, které se testují odděleně. Nejprve vzorek A a poté, v případě pozitivního nálezu vzorek B jako potvrzení

---

²⁰ Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v ČR: Antidopingový výbor ČR. In: www.antidoping.cz [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf

předešlého zjištění. Přechodnou sankcí při pozitivním vzorku A je pozastavení činnosti, které má povinnost uložit příslušná sportovní asociace či svaz bezprostředně po obdržení oznámení o porušení antidopingového pravidla. Jestliže se poté vzorek B nepotvrdí jako pozitivní, je pozastavení činnosti svazem zrušeno²¹. Pokud je sportovec pozitivně testován na zakázanou látku²², musí orgán příslušný k rozhodnutí o prohřešku zvažovat druh a výši sankce individuálně, dle okolností případu a přiměřeně.

V případě dopingového nálezu automaticky platí anulování výsledků tohoto sportovce v soutěži, ve které měl sportovec dopingový nález, jedná se o odebrání pořadí, bodů a ocenění²³. Jako příklad může sloužit kauza amerického cyklisty Lance Armstronga, kdy mu po jeho přiznání k dlouhodobému dopingů bylo odebráno všech sedm vítězství v Tour de France v letech 1999-2005 a v historických tabulkách jsou dnes tyto ročníky bez vítěze.

Trest zákazu činnosti, resp. doba, na kterou je ukládán, je často přizpůsobována konkrétním okolnostem jednotlivých případů a chování sportovce v souvislosti se samotným řízením i přesto, že Směrnice ve svém článku 10.2 stanoví obecný trest zákazu činnosti na dva nebo čtyři roky podle toho, zda bylo porušení antidopingových předpisů zjištěno při soutěži nebo mimo ni. Často se stává, že národní disciplinární komise nejsou „ke svým“ sportovcům dostatečně přísné, je potom pravidlem, že mezinárodní sportovní asociace se poté odvolá k CAS, kde se poté rozhodci se dle judikatury neobávají rozhodnutí asociací měnit a uložené sankce výrazně zpříšňovat. V minulosti takto například došlo k revizi verdiktu Antidopingové komise Kazašského cyklistického svazu, která uznala vinným cyklistu Alexandra Vinokurova z krevního dopingů a uložila mu trest zákazu činnosti na dobu jednoho roku. Proti tomuto podala UCI odvolání k CAS a ten následně uložil standardní trest zákazu činnosti v trvání dvou let.

---

²¹ čl. 7.7 Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v ČR: Antidopingový výbor ČR. In: *Www.antidoping.cz* [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf

²² Seznam zakázaných látek a metod dopingů pro rok 2015: Světový antidopingový kodex. In: *www.antidoping.cz* [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/documents/svetovy_antidopingovy_kodex_2015_zakazane_latky_a_metody.pdf

²³ čl. 9 a 10 Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v ČR: Antidopingový výbor ČR. In: *Www.antidoping.cz* [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf

4.1.1.3 Dokazování ve věcech dopingu

Systém boje proti dopingu je řízen Světovou antidopingovou agenturou (WADA), která dohlíží na jednotný boj proti dopingu na celém světě v souladu se Světovým antidopingovým kodexem (dále jen „Kodex“).

WADA samotná je opět nadací, zřízenou z iniciativy MOV dle švýcarského práva. Mimo samotného MOV jsou signatáři Kodexu také mezinárodní sportovní federace, Mezinárodní paralympijský výbor, národní olympijské výbory, národní paralympijské výbory, národní antidopingové organizace (v ČR Antidopingový výbor zmiňovaný výše), kontinentální asociace národních olympijských výborů a jiné mezinárodní organizace, které fungují jako řídicí orgán jakékoli kontinentální, regionální nebo jiné sportovní mezinárodní akce. Všechny tyto organizace jsou povinny zavést a provádět antidopingovou politiku v souladu s Kodexem, přičemž části Kodexu rozhodné pro definici jednotlivých dopingových pravidel, pravidla pro dokazování, určení druhu a výše sankcí, musí být přijata bez jakýchkoli úprav tak, aby pro všechny sportovce platily jednotné podmínky.

Samotný Kodex neobsahuje jednotnou definici dopingu, definován je ve čl. 1 jako: *„porušení jednoho nebo více antidopingových pravidel stanovených tímto Kodexem.“* Výše několikrát zmiňovaná objektivní odpovědnost sportovce, že žádná zakázaná látka nevnikne do jeho těla je stanovena takto: *„Sportovci jsou odpovědní za to, je-li zjištěna přítomnost jakékoli zakázané látky nebo jejích metabolitů nebo markerů v jejich vzorcích. Z toho plyne, že k tomu, aby došlo k porušení antidopingových pravidel podle článku 2.1, není nutné, aby sportovci byli prokazováni úmysl, zavinění, nedbalost či vědomé použití. Dostatečným důkazem porušení antidopingového pravidla podle článku 2.1 je jedno z následujících: přítomnost zakázané látky nebo jejích metabolitů nebo markerů ve vzorku A sportovce, jestliže se sportovec zřekne analýzy vzorku B a vzorek B není analyzován. Nebo pokud je vzorek B sportovce analyzován a analýza vzorku B potvrdí přítomnost zakázané látky nebo jejích metabolitů či markerů nalezených ve vzorku A sportovce.“*²⁴

Dle Kodexu v řízení o dopingovém prohřešku platí, že sportovní orgán nese důkazní břemeno ohledně toho, aby prokázal, že k porušení antidopingového pravidla došlo. Oproti tomu sportovec, jestliže se chce vyhnout sankci nebo

---

²⁴ Světový antidopingový kodex. [online]. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/documents/svetovy_antidopingovy_kodex_2015.pdf

alespoň dosáhnout jejího zmírnění, musí prokázat, že k užití zakázané látky nedošlo jeho zaviněním.

Vzhledem k vysoce propracovanému systému dopingu v současné době, za účasti lékařů a dalších specialistů, kdy jsou užívány látky, které v současné době z odebraných vzorků nelze zjistit vůbec nebo pouze v krátkém časovém intervalu, lze porušení antidopingových pravidel shledat i přes to, že k nalezení zakázané látky ve vzorku přímo nedošlo, ale je použití zakázané látky nebo metody prokázáno jakýmkoli spolehlivým způsobem²⁵, mimo jiné tedy doznáním sportovce, výpovědí svědka a také závěry z dlouhodobého profilování a sledování výsledků testů konkrétního sportovce nebo analytickými informacemi, které by jinak nebyly způsobilé k prokázání přítomnosti zakázané látky v těle sportovce.

V rámci snahy o vymýcení dopingu byl ve světě cyklistiky před několika lety zaveden nový důkazní prostředek, a to tzv. biologický pas, jehož principem je dlouhodobé sledování určitých biologických parametrů v krvi sportovce. Hodnoty, které jsou v pasu zaznamenány, jsou delší dobu uchovávány, a proto mohou být podrobeny kontrole i po několika letech, za použití nových, dříve neobjevených metod analýzy. Systém biologického pasu má zohledňovat individuální tělesné parametry každého sportovce a stanovovat obvyklé hranice, v nichž se pohybují krevní hodnoty konkrétního sportovce v závislosti na fázi přípravy a průběhu závodní sezony za předpokladu normálního fyziologického stavu sportovce. Jestliže dojde k překročení těchto hranic, dle pokynu WADA se předpokládá, že pravděpodobně došlo k porušení antidopingových pravidel a hodnoty jsou podrobněji přezkoumány odborníky, a to nejdříve jedním znalcem, který vyhodnocuje anonymizované hodnoty. Pokud tento znalec dojde k závěru, že je nepravděpodobné, že k výkyvu v hodnotách došlo výsledkem normálního fyziologického stavu sportovce, jsou hodnoty předány ke zkoumání dalším dvěma znalcům. Jestliže všichni tito znalci jednomyslně dojdou k názoru, že je pravděpodobné užití zakázané látky či metody, dostanou některé doplňující informace ohledně věku sportovce, druhu sportu atd. Pokud i tehdy znalci trvají na tom, že došlo k porušení antidopingových pravidel, je sportovec vyzván k podání vysvětlení, kdy sportovec může přizvat vlastního experta. V případě, že i po podání vysvětlení znalci opět jednomyslně potvrdí svůj závěr, že vysoce

---

²⁵ čl. 3.2 Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v ČR: Antidopingový výbor ČR. In: www.antidoping.cz [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf

pravděpodobně došlo k užití zakázané látky nebo metody, je teprve poté možné sportovce obvinít z porušení antidopingových pravidel a zahájit proti němu disciplinární řízení. Systém ovšem pracuje na matematickém modelu pravděpodobnosti, je tedy možné, že k překročení hodnot může dojít i v případě, kdy ve skutečnosti k porušení antidopingových pravidel nedošlo. Platí tedy výjimka z principu striktní objektivní odpovědnosti a sportovci je dána možnost prokázat svou nevinu. Opačným případem může být situace, kdy překročení stanovených hranic nedojde, ale na základě neobvyklého kolísání sledovaných hodnot může být odborníky stanoveno, že došlo k použití zakázané látky či metody.

Důkazní prostředek k prokázání krevního dopingu sledováním krevního hodnot pomocí biologického pasu byl potvrzen jako nový způsob spolehlivého prokázání dopingu v rozhodnutí CAS²⁶. Dále CAS nevyloučil možnost retroaktivního testování dříve získaných vzorků, disciplinární řízení ovšem musí být zahájeno do 10 let. Jak je výše uvedeno, v procesu hrají velkou roli znalci, platí ovšem, že tito pouze vyjadřují názor o předložených anonymních hodnotách, který má pomoci soudu k rozhodnutí. Soud ovšem rozhoduje nejen na základě vědecké analýzy, ale zhodnocuje všechny relevantní důkazy.

Při hodnocení těchto důkazů je ovšem nutné přihlídnout k čl. 3.1 Směrnice, který stanoví, že *porušení antidopingového pravidla musí být prokázáno k dostatečné spokojenosti rozhodovacího orgánu s vědomím závažnosti takového obvinění*²⁷. Důkazní míra je tedy v dopingových případech nižší, než je důkaz nad veškerou pochybnost, jako je typické v trestním řízení.

4.1.2 Evropská antidopingová úmluva

Mimo Světovou antidopingovou agenturu lze dále zmínit Evropskou antidopingovou úmluvu, která si klade za cíl eliminovat doping ve sportu na všech úrovních a vypracovat závazné normy, které mají vést k většímu souladu v antidopingových předpisech.²⁸

Úmluva obsahuje mj. opatření zaměřená na:

---

²⁶ rozhodnutí CAS. sp. zn. *TAS 2010/A/2178*.

²⁷ čl. 3.1 Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v ČR: Antidopingový výbor ČR. In: *Www.antidoping.cz* [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf

²⁸ KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu*. Praha: C.H.Beck, 2001. ISBN 80-7179-532-1.

1. omezení nedovoleného obchodování s látkami používanými pro doping;
2. zlepšení antidopingových testů a zintenzivnění kontrolních zkoušek;
3. podporu výchovných a osvětových programů;
4. zajištění, že tresty za doping budou efektivní.

Doping je dle této Úmluvy definován jako: „*podávání (poskytování) farmakologických skupin dopingových prostředků a dopingových metod sportovcům či sportovkyním a jejich použití jimi*“. Farmakologické skupiny a dopingové prostředky definuje jako: „*Skupiny dopingových prostředků nebo dopingových metod zakázané příslušnou mezinárodní sportovní organizací a uvedené na seznamech, které byly schváleny Monitorovací skupinou podle podmínek článku*“. Sportovci jsou Úmluvou definováni jako: „*ty osoby, které se pravidelně účastní organizovaných sportovních aktivit.*“²⁹

4.1.3 Antidopingový program Českého Olympijského Výboru

Český olympijský výbor (dále jen „ČOV“), coby člen MOV a vedoucí orgán olympijského hnutí na našem území považuje boj proti dopingů za jeden z hlavních cílů své činnosti, v dopingů totiž spatřuje výrazné porušení základního pravidla sportu a samotné podstaty sportu tím, že narušuje zásadu rovných podmínek pro všechny sportovce při sportovní přípravě nebo v rámci samotného podávání sportovního výkonu.

ČOV při boji proti dopingů spolupracuje se státní správou, národními a mezinárodními sportovními asociacemi a Antidopingovým výborem ČR. Při své legislativní činnosti postupuje v souladu s idejemi, které obsahuje Světový antidopingový kodex. Dále vytváří Antidopingový program ČOV pro konkrétní olympijské období, který je rozdělen do pěti bodů:

- 1) „*Oblast národní a mezinárodní spolupráce*
  - I. *S Antidopingovým výborem ČR (AV ČR) spolupracuje na zabezpečení preventivně výchovných aktivit zejména sportovní reprezentace a přípravy sportovních talentů; podílí se na vydávání informačních a výchovných materiálů.*
  - II. *Se sportovními svazy spolupracuje na prosazování čistoty sportu a dodržování antidopingových pravidel v souladu s Kodexem.*

---

²⁹ Evropská antidopingová úmluva. [online]. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/documents/evropska_antidopingova_umluva.pdf

- III. *S Mezinárodním olympijským výborem (MOV) spolupracuje na prosazování opatření vydávaných v souvislosti s účastí národní sportovní reprezentace na olympijských hrách.*
- 2) *Oblast legislativy a tvorby sportovních předpisů*
- I. *ČOV se podílí se na tvorbě a inovaci antidopingových předpisů vyplývajících ze závazků přijatých v mezinárodních úmluvách proti dopingů ve sportu.*
  - II. *Dále iniciuje a projednává opatření vyplývající z antidopingových předpisů a legislativních dokumentů v orgánech státní správy a v zastupitelských orgánech.*
  - III. *V souladu s Kodexem vydává pro potřeby praxe a pro spolupráci se sportovními svazy Antidopingová pravidla ČOV.*
- 3) *Oblast péče o sportovce, členy realizačních týmů a doprovodu*
- I. *ČOV prosazuje opatření vedoucí ke zvýšení odpovědnosti sportovců v boji proti dopingů, zejména dodržování antidopingových pravidel v souladu s Kodexem.*
  - II. *Pro účast sportovců na olympijských hrách (OH) vydává ČOV opatření „Závazek sportovce ve věci boje proti dopingů“, jehož přijetí a podpis je nezbytnou podmínkou nominace na OH a iniciuje aktivní vystupování sportovců proti dopingů na veřejnosti.*
  - III. *Do „Smlouvy s reprezentantem (členem doprovodu) o účasti v českém olympijském týmu na XXII. zimních olympijských hrách v Soči 2014“ se zavazuje vložit článek o zásadách ve věci dopingů (viz příloha č. 3).*
  - IV. *Vede členy realizačních týmů a odborného doprovodu, zejména lékaře, medicínské pracovníky, trenéry a funkcionáře k aktivnímu vystupování proti dopingů a uplatňování preventivních, výchovných a kontrolních opatření u svých svěřenců.*
- 4) *Oblast podpory a zabezpečení antidopingové politiky*
- I. *V rámci Rozvojového olympijského programu ČOV (ROP) je možno využít finančních prostředků, vyčleněných na sportovně technický servis a materiál, také na různé formy boje proti dopingů a na provádění průběžných antidopingových kontrol reprezentantů, kteří jsou v přípravě na OH.*

- II. *Prostřednictvím Lékařské komise ČOV informuje medicínské pracovníky olympijských sportovních svazů o aktuální problematice a opatřeních v boji proti dopingu a koordinuje společný postup v prevenci a v přípravě na OH.*
  - III. *ČOV vytváří podmínky pro práci a zabezpečuje činnost Rozhodčí komise ČOV, která řeší odvolání zúčastněných stran ve věci udělených trestů za pozitivní dopingový nález.*
  - IV. *Ve spolupráci s médii zdůrazňuje význam boje proti dopingu, popularizuje a vysvětluje přijatá opatření na podporu antidopingové politiky a oceňuje příkladná jednání sportovců.*
- 5) *Oblast přípravy a účasti na olympijských hrách*
- I. *V průběhu formování českého olympijského týmu pro účast na OH začleňuje ČOV problematiku boje proti dopingu do smluv se sportovci, členy realizačních týmů, dalšího doprovodu a se sportovními svazy.*
  - II. *Seznamuje formou seminářů realizační týmy s aktuálním antidopingovým programem vydaným pro účastníky olympijských her.*
  - III. *Vybavuje sportovce a realizační týmy potřebnými informačními materiály.*
  - IV. *V průběhu olympijských her zajišťuje účastníkům informační a poradní servis a řeší případné aktuální dopingové problémy včetně sledování míst pobytu na bázi systému ADAMS³⁰.*

Tato pravidla a další související předpisy byla přijata a jsou prováděna na základě závazků vyplývajících z přijetí Světového antidopingového programu a Kodexu ze strany ČOV. Ideje, které jsou následovány ČOV směřují k dodržování sportovních pravidel, prvku fair play a rovněž i k ochraně zdraví sportovců. Antidopingová pravidla vydaná ČOV jsou závazná nejen pro samotné sportovce a sportovní týmy, ale rovněž také pro doprovodný personál sportovců a sportovní svazy Mezi tyto pravidla patří mimo jiné Světový antidopingový kodex, výše uvedený Antidopingový kodex ČOV a pravidla Antidopingového výboru ČR.

---

³⁰ Antidopingový program ČOV. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/upload/files/sup4zdpy0k-antidopingCOV.pdf>

Povinnosti, které vyplývají z Kodexu pro ČOV coby národní olympijský výbor, jsou stanoveny takto:

- 1) *„zajistit, aby jeho program a příslušná pravidla byla v souladu s kodexem;*
- 2) *požadovat jako podmínku členství sportovních svazů v ČOV, aby jejich zásady boje proti dopingu a příslušná pravidla byla v souladu s ustanoveními kodexu;*
- 3) *požadovat jako podmínku pro účast na olympijských hrách, aby všichni sportovci, byli jako součást národního registru pro testování k dispozici pro odběry vzorků a pravidelně poskytovali přesné a aktuální údaje o místě svého pobytu v roce, který předchází olympijským hrám;*
- 4) *spolupracovat s Antidopingovým výborem ČR, národní antidopingovou organizací České republiky;*
- 5) *požadovat po olympijských sportovních svazech, aby členové doprovodu sportovců (trenér, realizační tým, manažer, funkcionář, lékařský nebo ostatní zdravotnický personál) byli vázáni antidopingovými pravidly v souladu s kodexem;*
- 6) *odepřít částečně nebo zcela financování během období zákazu činnosti těm sportovcům nebo doprovodnému personálu sportovců, kteří porušili antidopingová pravidla;*
- 7) *odepřít částečně nebo zcela financování svému členu nebo uznávané národní federaci, které nedodržují kodex;*
- 8) *rázně se zabývat veškerými potenciálními porušeními antidopingových pravidel ve své sféře působnosti, včetně vyšetřování, zda do každého případu dopingu mohl být zapojen doprovodný personál sportovců nebo jiné osoby;*
- 9) *podporovat antidopingové vzdělávání.*³¹

Další povinnosti z Kodexu vyplývají přímo pro sportovce, a to povinnost být vždy dosažitelný pro odběr vzorku, dále odpovědnost za nepřítomnost zakázané látky ve svém těle, což souvisí s výše několikrát zmiňovaným principem objektivní odpovědnosti za sebemenší porušení antidopingových pravidel. Každá osoba, která se proviní proti antidopingovým pravidlům, nemůže být připuštěna k reprezentaci státu na Olympijských hrách nebo k funkci v rámci ČOV. Každé

---

³¹ Antidopingový program ČOV. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/upload/files/sup4zdp0k-antidopingCOV.pdf>

takové provinění musí být poté projednáno v disciplinárním řízení před příslušným sportovním svazem. V případě odvolání proti takovému rozhodnutí, rozhoduje o odvolání Rozhodčí komise ČOV.

5. Možnosti a způsoby řešení sporů v profesionálním sportu, disciplinární a soudní řízení, sankce

5.1 Obecné předpoklady

K sankcím a k sankčním mechanismům ve sportovním právu je nejprve nutné dodat, že v některých případech může docházet k průniku několika druhů sankcí. Zejména se jedná o průnik sankcí sportovních, plynoucích z porušení sportovních pravidel, se sankcemi právními, které následují po porušení norem právních.

Z praktického pohledu může dojít ke čtyřem případům. Za prvé může dojít k porušení čistě sportovní normy, bez porušení normy právní, z čehož neplyne žádná sankce. Zde lze uvést jako příklad porušení zásady fair play, jehož následek však nemá konkrétní podobu sankce. V druhém případě je opět porušeno pouze sportovní pravidlo, které však vyvolává čistě sportovní sankci. Jedná se třeba o odpískání faulu při hraném zápase, nařízení trestného střelení, přesilovky, atd. Třetí situace nastává v případě, kdy dojde zároveň k porušení sportovní a právní normy. Toto jednání tedy vyvolává nejenom sankci sportovní, ale zároveň i tu právní, neboť došlo k naplnění znaků, které jsou pro tyto normy a sankční mechanismy společné. Praktickým příkladem mohou být případy úplatkářství a ovlivňování soutěží, které se v historii několikrát vyskytly v rámci např. fotbalových zápasů v ČR či v Evropě. Poslední, čtvrtý případ nastává při porušení právní normy a následném udělení právní sankce za současného dodržení sportovních pravidel, ze kterých tedy žádný trest neplyne. Tyto případy však lze považovat za poměrně ojedinělé, neboť častěji se vyskytují případy, kdy jsou udělovány zejména sportovní tresty, případně dochází k přesahu při zvlášť závažném provinění zejména charakteru újmy na zdraví, a je tak udělena i sankce právní³².

V případech porušení konkrétního pravidla určitého sportu, tedy případ druhý výše uvedeného výčtu, následuje zpravidla bezprostředně po tomto porušení, sankce, o které rozhodují rozhodčí přímo na místě (nedovolený zákrok hokejisty má za následek vyloučení). V případě závažnějšího zaviněného provinění vůči pravidlům (např. faul hráče s následkem zranění poškozeného

---

³² KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2001, s. 17-18. Populárně odborné příručky. ISBN 8071795321.

protihráče, porušení dopingových pravidel) nastupuje disciplinární řízení, kde je s ohledem na získané a předložené důkazy rozhodnuto o charakteru provinění a o trestu, který případně bude uložen na základě pravidly limitované diskrece rozhodujícího orgánu. Jestliže sportovec s rozhodnutím v disciplinárním řízení nesouhlasí, po vyčerpání všech opravných prostředků v rámci disciplinárního řízení u národní sportovní asociace (pokud je stanovami specifikováno více instancí), má možnost napadnout finální rozhodnutí sportovní asociace u Rozhodčí komise Českého olympijského výboru, případně poté u odvolací komory CAS v Lausanne, tedy u rozhodčího soudu.

Jestliže jsou ovšem pravidla sportovní asociace aplikována rozhodnutím orgánu asociace v rozporu s obecnými právními principy, v rozporu s platným právem, nespravedlivě či svémocně, má sportovec či dotčená osoba možnost, domáhat se ochrany před řádným soudem, a to dle § 258 a násl. občanského zákoníku³³.

V případě porušení práv a povinností ve vztahu sportovce a sportovního klubu, není samozřejmě vyloučeno řešení sporů před řádným či sjednaným rozhodčím soudem, právě rozhodčí doložky jsou častou součástí smluv kolektivních sportovců, např. Svaz ledního hokeje (resp. Asociace profesionálních klubů ledního hokeje) vydává závazný vzor sportovní smlouvy, od kterého se nelze výrazněji odchýlit³⁴. V praxi lze říci, že spory sportovce a klubu se nejčastěji řeší formou dohody nebo z titulu zjevně silnější pozice klubu vůči sportovci pomocí různých sankcí. Řízení před řádným soudem zpravidla přichází na řadu až jako poslední možnost, vzhledem ke své nákladnosti a zdlouhavosti řízení, které nezohledňuje specifika rozložení sportovní sezony a vztahů ve sportu obecně.

5.2 Disciplinární řízení

Nedílnou součástí povinností sportovce je dodržování sportovních pravidel, jak již bylo stanoveno výše. V případě závažnějšího provinění proti sportovním pravidlům je sankce za tento prohřešek stanovena v rámci disciplinárního řízení. Platí, že řízení se koná před Disciplinární komisí a je

---

³³ Občanský zákoník, zákon č. 89/2012 Sb. Dostupné např. zde:

<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/>

³⁴ Vzor hráčské smlouvy, dostupný na www.apklh.cz. [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: <http://www.apklh.cz/wp-content/uploads/2014/10/HR%C3%81%C4%8CSK%C3%81-SMLOUVA-14-15.pdf>

rozhodováno o porušení pravidel, která jsou Disciplinárním řádem stanovena za provinění. V rámci cyklistiky na území ČR, Disciplinární řád ČSC (dále jen „DŘ“) stanoví, že se vztahuje: „na všechny závodníky, kteří jsou vlastníky licence ČSC a závodníky jiných národních federací sdružených v UCI, pokud jsou účastníky soutěží pořádaných ČSC na území ČR. Disciplinární řád se vztahuje dále na všechny ostatní držitele licencí ČSC a subjekty registrované u ČSC podle Licenčního řádu ČSC, kteří jako oficiální účastníci výše uvedených soutěží při své činnosti poruší stanovy, pravidla, sportovně technické směrnice ČSC, nebo zákaz používání dopingu.“³⁵

5.2.1 Sankce v disciplinárním řízení

Jednotlivé tresty, jež je možné v rámci disciplinárního řízení uložit, jsou stanoveny v čl. 1.01, přičemž mohou být v méně závažných případech ukládány přímo během závodu či bezprostředně po něm rozhodčími. Z formulace je zřejmé, že DŘ se nevztahuje pouze na samotné sportovce, ale rovněž i na jejich doprovod, pořadatele závodu a i samotné rozhodčí. Skutkové podstaty, které je možné disciplinárně postihnout, obsahuje Příloha č. 2 Pravidel silniční cyklistiky ČSC, Tabulka trestů³⁶, jedná se v tomto případě o výčet taxativní, ovšem s možným doplněním ve formě úpravy pravidel příslušným orgánem ČSC, zpravidla v souvislosti se změnou či doplněním pravidel ze strany UCI.

Sankce hrozící sportovci za porušení sportovních pravidel se v případě cyklistiky dělí dle závažnosti porušení následovně:

- napomenutí
- důtka
- nepřiznání dosaženého pořadí
- časová penalizace (v etapových závodech)
- diskvalifikace (formou zákazu startu nebo vyloučení ze závodu)
- pokuta
- zastavení činnosti člena ČSC
- zbavení členství v ČSC

---

³⁵ Disciplinární řád Českého svazu cyklistiky. [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: http://www.ceskysvazcyklistiky.cz/pdf.php?file=files/administrativa/129_disciplinari-rad-csc-2012.pdf

³⁶ Pravidla cyklistiky: Všeobecná ustanovení pro disciplíny Silnice - Dráha - Cyklokros. Český svaz cyklistiky [online]. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: http://www.ceskysvazcyklistiky.cz/pdf.php?file=files/administrativa/168_vseobecna-ustanoveni-s-d-c-05-2014.pdf

5.2.2 Rozhodnutí v disciplinárním řízení

O uložení sankcí za disciplinární provinění rozhodují rozhodčí, kteří jsou delegováni pro konkrétní soutěž či utkání, a to přímo na místě, případně závažnějších porušení rozhoduje disciplinární komise krajských svazů či disciplinární komise ČSC.

V případě závažnějších porušení, tedy takových, kde lze podle Tabulky trestů uložit trest zastavení činnosti a zbavení členství v ČSC, rozhodují pouze disciplinární komise, kluby nebo Prezídium ČSC). V čl. 1.03 je dále upraveno moderační právo rozhodčích závodu při rozhodování o výše a druhu sankce vzhledem k okolnostem konkrétního případu. Dále, ve čl. 1.05, můžeme vidět výše uvedenou provázanost specializovaných právních předpisů sportovních svazů s obecnými antidopingovými předpisy, zde konkrétně předpisy Antidopingového výboru ČR, které se člen a držitel licence ČSC zavazuje svým přistoupením k ČSC dodržovat³⁷.

DŘ stanoví i způsoby doručení rozhodnutí o sankcích provinilcům, a to v případě méně závažného porušení pravidel zveřejněním výsledků po závodě, jichž součástí je sdělení sboru rozhodčích, v ostatních případech doručení písemného rozhodnutí příslušného orgánu sportovci, zveřejněním v oficiálním zpravodaji ČSC a v případě rozhodnutí o dopingovém provinění výhradně písemně, doporučeným dopisem.

Nejzávažnějším trestem, s kterým je v rámci DŘ pracováno je zastavení činnosti, o kterém je stanoveno, že se jedná o sankci dočasnou nebo trvalou, ukládanou za hrubý přestupek vůči stanovám, pravidlům, sportovně-technickým směrnicím, porušení zákazu používání dopingu nebo porušení dobrého jména ČSC a cyklistického sportu obecně. Speciálním případem, kdy lze uložit zákaz činnosti je také nezaplacení dříve stanovené pokuty v daném termínu, a to až do jejího zaplacení. Zastavení činnosti může být uloženo na dobu maximálně dvou let, speciálním případem je zde zastavení činnosti sportovci klubem, jehož je členem, zde je možné trvání trestu v době maximálně 15 dnů. Podstatou trestu je zákaz účasti nebo pořádání (jestliže potrestaným je klub) soutěže či jiné akce v rámci ČSC nebo UCI.

---

³⁷ Disciplinární řád Českého svazu cyklistiky. [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: http://www.ceskysvazcyklistiky.cz/pdf.php?file=files/administrativa/129_disciplinari-rad-csc-2012.pdf

5.2.3 Zásady při rozhodování

Orgány, které v rámci disciplinárního řízení projednávají disciplinární přestupky, jsou zřizovány příslušným orgánem ČSC jako stálé disciplinární komise při krajských svazech cyklistiky a přímo při ČSC. Komise musí mít minimálně tři členy, člen komise musí být starší 18 let a členem ČSC. Komise rozhodují nadpoloviční většinou svých členů, v případě rovnosti hlasů je rozhodující hlas předsedy komise.

DŘ dále upravuje zákaz podjatosti členů komise. O působnosti a pravomocích disciplinárních orgánů je hovořeno v čl. 3.06, a to následovně:

- *„Disciplinární komise ČSC rozhoduje o přestupcích závodníků reprezentantů, závodníků v mezinárodních soutěžích a soutěžích řízených ČSC, národních rozhodčích, trenérů I. třídy a všech členů ČSC o trestech dle čl. 1.01 g), h) a všech přestupcích souvisejících s porušením zákazu používání dopingu ve sportu*
- *Disciplinární komise krajských svazů o přestupcích ostatních závodníků, rozhodčích a trenérů.*
- *O disciplinárních přestupcích kolektivů – klubů a ostatních činovníků, kteří působí v cyklistickém hnutí, rozhodne ten disciplinární orgán, v jehož působnosti k přestupku došlo (např. svaz, který schválil rozpis závodu). Pokud se jedná o činovníky, kteří jsou členy krajského svazu, nebo ČSC, nebo jejich komisí, rozhodne o jejich provinění vždy disciplinární orgán příslušného stupně, ve kterém dotyčný činovník působí.*
- *O disciplinárních přestupcích v souvislosti s porušením zákazu používání dopingu vždy jedná a o vyšší trestů rozhoduje disciplinární komise ČSC.³⁸“*

Z dalších zásad, jimiž se disciplinární řízení řídí, lze jmenovat zásadu projednací, kdy v rámci řízení před komisí se jednání vždy nařizuje i v případě nepřítomnosti sportovce. Jeho nepřítomnost je ovšem brána jako přítěžující okolnost. Zásada volného hodnocení důkazů, efektivity a rychlosti řízení vyplývá ze znění čl. 4.03, kdy je stanoven demonstrativní výčet důkazních prostředků, ovšem s ohledem na zachování nízkých nákladů při splňování účelu

---

³⁸ Disciplinární řád Českého svazu cyklistiky. [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: http://www.ceskysvazcyklistiky.cz/pdf.php?file=files/administrativa/129_disciplinari-rad-csc-2012.pdf

disciplinárního řízení. Rovněž je stanovena možnost uložit povinnost náhrady nákladů řízení potrestanému subjektu.

DŘ ve své 6. části stanoví i možnost podmíněčného udělení trestu v případě prvního provinění sportovce, případně na žádost dotyčného sportovce o snížení či prominutí zbytku trestu po odpykání poloviny tohoto trestu. Uvedené úlevy, či odklony při ukládání trestů ovšem nejsou dle čl. 6.05 přípustné v případě uložení trestu za porušení zákazu dopingů.

5.2.4 Opravné prostředky

DŘ stanoví jako opravný prostředek ve svém čl. 5.01 a násl. odvolání, ovšem s jistými specifiky oproti běžným zvyklostem. Odvolání ve věci rozhodnutí rozhodčího či sboru rozhodčích je nepřipustné proti zjištěným skutečnostem a okolnostem, přípustné je pouze proti výroku o udělení pokuty nad 2000,- Kč, a to do 15 dnů od oznámení k disciplinární komisi příslušného krajského svazu. Ve věcech jiného charakteru, než je výše uvedeno, odvolání je přípustné proti uložení trestu pokuty, zastavení činnosti či vyloučení člena z ČSC. Platí zde rovněž hmotněprávní lhůta 15 dnů od oznámení, nutnost podání odvolání doporučeným dopisem a zaplacení poplatku ve výši 100,- Kč.

O řádně podaném odvolání proti rozhodnutí rozhodčích je k rozhodnutí o odvolání příslušná disciplinární komise příslušného krajského svazu, v ostatních věcech o odvolání rozhoduje Prezídium ČSC, jakožto vrcholný orgán ČSC.

5.3 Rozhodčí komise ČOV

Jak bylo uvedeno výše, tato komise rozhoduje o odvoláních proti rozhodnutí všech českých sportovních svazů a asociací. Komise byla zřízena Plénem ČOV dle stanov ČOV, její pravomoci detailně upravuje její Statut³⁹. Musí být při svém rozhodování nezávislá, řídí se platnými právními předpisy, předpisy ČOV a sportovních svazů, dále rovněž Směrnicí pro kontrolu a postih dopingů ve sportu. Strany rovněž mohou Komisi zmocnit k rozhodnutí dle zásad spravedlnosti.

Komise se skládá z pěti členů a dvou náhradníků, tyto členové jsou voleni a odvoláváni Plénem ČOV na čtyřleté funkční období. Sídlem Komise je stanovena Praha, stejně jako je sídlem samotného ČOV. Komise ze svých členů volí

---

³⁹ Statut Rozhodčí Komise ČOV. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/upload/files/140820-STATUT-ROZHODCI-KOMISE-COV-final.pdf>

předsedu a dva místopředsedy. Předseda má poté za povinnost pravidelně informovat Výkonný výbor ČOV o činnosti Komise, dále svolává jednání Komise, řídí toto jednání a pořizuje o něm zápis. Jestliže předseda není přítomen, zastupuje jej místopředseda. Předseda dále jmenuje tajemníka Komise, který zajišťuje administrativní agendu související s činností Komise.

Zásadními povinnostmi členů Komise je, aby při rozhodování byli nestranní, o zjištěných okolnostech zachovávali mlčenlivost. Při rozhodování Komise se dále přihlíží k možným střetům zájmů a jakýmkoli dalším okolnostem, které jsou způsobilé vzbudit pochybnosti o nezávislosti či nestrannosti Komise.

Jednání Komise jsou vždy neveřejná, o jednání se vždy pořizuje záznam. Procesním předpisem pro jednání Komise je její jednací řád⁴⁰.

5.3.1 Pravomoci Komise

„Komise je orgánem ČOV, který rozhoduje o opravných prostředcích:

- a) proti rozhodnutím sportovních subjektů o porušení antidopingových pravidel;*
- b) v případech, kdy tuto pravomoc zakládají stanovy nebo jiné předpisy sportovního subjektu;*
- c) proti rozhodnutí sportovních subjektů – členů ČOV nebo rozhodnutí ve sporu, jehož předmět se vztahuje k olympijským hrám.⁴¹“*

Komise může rovněž rozhodovat v prvním stupni v případech, kdy účastníci uzavřou rozhodčí smlouvu nebo smlouvu o rozhodci v souvislosti se sportovní činností, činností sportovních subjektů nebo je jeden z účastníků členem ČOV nebo se spor jakkoli dotýká olympijských her nebo olympijského hnutí.

Samotné rozhodování probíhá v tříčlenných senátech, kdy předseda Komise je vždy předsedou každého senátu a ze zbývajících členů jmenuje další dva členy. Platí, že účastník řízení může kdykoli v průběhu řízení vznést námitku podjatosti. O této námitce poté rozhodují zbylí dva členové, pokud se tyto nedohodnou, předloží námitku k rozhodnutí Plénu ČOV.

---

⁴⁰ Jednací řád Rozhodčí Komise ČOV. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z:

<http://www.olympic.cz/upload/files/140820-Rozhodci-komise-COV-Jednaci-rad-cistopis.pdf>

⁴¹ Statut Rozhodčí Komise ČOV. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z:

<http://www.olympic.cz/upload/files/140820-STATUT-ROZHODCI-KOMISE-COV-final.pdf>

Rozhodnutí ve věci samé je vydáno, jestliže pro přijetí rozhodnutí hlasovala většina senátu. Hlasování je vždy tajné, jeho výsledky a nesouhlasná stanoviska členů se nezveřejňují.

5.3.2 Řízení před Rozhodčí komisí ČOV

Základním a obecným pravidlem, kterým je řízení ovládáno, je dodržování zásad spravedlivého procesu dle LZPS a Ústavy platných pro řízení před obecným soudem, ovšem s několika specifiky, které si Jednací řád Komise vyhrazuje. Řízení je zahájeno dnem, kdy je Komisi doručeno odvolání proti rozhodnutí orgánu sportovního svazu či ČOV.

Lhůta pro podání odvolání platí obecně 21 dní od doručení napadaného rozhodnutí. Lhůta v tomto rozsahu platí i tehdy, stanoví-li stanovky konkrétního sportovního svazu lhůtu kratší. Zmeškání této lhůty nelze prominout, jedinou výjimkou je zmeškání lhůty ze závažných důvodů, které odvolatel sám nezavinil.

Samotné odvolání musí obsahovat určité náležitosti, bez kterých se nepovažuje za bezvadné. Těmito náležitostmi je: označení rozhodnutí, které je napadáno, označení stanov sportovního svazu, na jejichž základě bylo rozhodnutí vydáno, čeho se odvolatel svým podáním domáhá a podpis odvolatele či jeho zástupce.

Nedílnou součástí podání odvolání ke Komisi je zaplacení poplatku 3.000,- Kč. Jestliže tento poplatek odvolatel nezaplatí, je vyzván tajemníkem Komise k zaplacení do 15 dnů s upozorněním, že jestliže tak neučiní, bude odvolání odmítnuto a řízení zastaveno. V případě plného úspěchu účastníka, je mu Komisí přiznáno právo na náhradu zaplacení poplatku a dalších nákladů, které jsou spojeny s účastí na řízení.

Obecně lze v řízení o opravném prostředku spatřovat analogii s řízením o odvolání dle občanského soudního řádu, zejména v případě nutnosti dodržení zásady nestrannosti Komise, rovnosti stran, zásady dispoziční, či nutné obsahové náležitosti odvolání.

Účastníci řízení jsou poté vždy odvolatel, sportovní svaz či ČOV, jejichž orgán napadené rozhodnutí vydal a v případech řízení dle § 7 odst. 1 b) Jednacího řádu Komise, také Antidopingový výbor ČR. Kterýkoli účastník řízení se může

nechat zastoupit advokátem, či jinou osobou, a to na základě plné moci. Není tedy nutné zastoupení výlučně advokátem⁴².

Místem jednání je zpravidla sídlo ČOV, je-li to ovšem vhodné, může být předsedou Komise zvoleno jiné místo v ČR. Jednacím jazykem je čeština, jestliže některý z účastníků prohlásí, že češtinu neovládá, bude na základě pokynu předsedy Komise přibrán tlumočník. O místě a čase jednání se účastníci vyzoomávají minimálně 15 dní před jeho konáním, účastníci se jednání musí zúčastnit osobně, případně prostřednictvím svého zástupce. Účastník má právo se své účasti zříci, musí o tom ovšem Komisi včas vyzoomět. Je-li takový účastník ale předvolán k výslechu, je nutná jeho osobní účast.

Jako důkazní prostředky slouží všechny způsoby, kterými lze zjistit skutečný stav věci, Komise může předvolávat i svědky a znalce, kteří nebyli stranami navrzeni. Komise ovšem nemá pravomoc svědky k výslechu předvést, záleží tak na jejich dobrovolné účasti.

K hodnocení důkazů ze strany Komise dochází v souladu se zásadou materiální pravdy a volného hodnocení důkazů. Rozhodnutí se poté vyhláší na závěr jednání nebo se všem účastníkům zasílá písemně. Každé rozhodnutí musí obsahovat odůvodnění, opak je možný pouze v případě, když účastníci předem do protokolu prohlásí, že na uvedení odůvodnění netrvají.

Samotné řízení se končí vydáním rozhodčího nálezu ve věci samé či usnesením o zastavení řízení, jestliže Komise shledá nedostatek příslušnosti a pravomoci k vydání meritorního rozhodnutí, řízení je rovněž usnesením zastaveno, vezme-li účastník zpět své odvolání. Rozhodčím nálezem Komise konstatuje:

- potvrzení odvoláním napadeného rozhodnutí
- zrušení napadeného rozhodnutí a jeho nahrazení vlastním rozhodnutím
- zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci orgánu, jež vydal napadené rozhodnutí, k novému projednání a rozhodnutí.

Rozhodnutí Komise je pro účastníky konečné a závazné, opravný prostředek je možný pouze ve specifických případech, a to dle § 19 Jednacího

---

⁴² Jednací řád Rozhodčí Komise ČOV. [online]. [cit. 2015-03-12]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/upload/files/140820-Rozhodci-komise-COV-Jednaci-rad-cistopis.pdf>

řádu „ve věcech, kdy se předmět řízení vztahuje k olympijským hrám, je přípustné další odvolání k Rozhodčímu soudu pro sport při Mezinárodním olympijském výboru v Lausanne, Švýcarsko. Toto odvolání se podává a projednává podle rozhodčího řádu tohoto soudu a musí být podáno ve lhůtě 21 dnů od doručení rozhodnutí komise.⁴³“

5.4 Řízení před Rozhodčím soudem pro sport (CAS)

CAS byl založen v roce 1983 Mezinárodním olympijským výborem jako „Nejvyšší sportovní soud“ pro řešení sportovních sporů v rámci olympijského hnutí, má přispívat jednotnému přístupu a „měření stejným metrem“ v rámci rozličných kauz napříč všemi sportovními disciplínami, byť dle ustálené judikatury platí, že CAS nezasahuje do subjektivních uvážení rozhodčích.

5.4.1 Charakter řízení před CAS

CAS je příslušný k řešení sporů dle čl. 61 Olympijské charty: „Každý spor vzniklý při olympijských hrách nebo ve vztahu k nim přísluší v souladu s Kodexem sportovních arbitráží výlučně Sportovnímu arbitrážnímu soudu.“ Obdobnou rozhodčí doložku obsahují stanovы většiny sportovních asociací nebo je pravomoc soudu shledána z pouhého členství v MOV.

Sídlem CAS je Lausanne a tedy i přes fakt, že pobočky CAS jsou v Austrálii či v USA, dle svého sídla ve Švýcarsku tedy řízení procesně probíhá vždy dle švýcarského práva, což zajišťuje rovné zacházení s účastníky řízení⁴⁴, právo hmotné se potom určuje dle stran sporu.

CAS se skládá ze dvou komor, a to komora pro řešení obvyklých sporů (Ordinary Arbitration Division) a druhé komory (Appeal Division), která řeší odvolání stěžovatelů při napadání finálních rozhodnutí národních sportovních asociací, nejčastěji v případě rozhodování disciplinárních komisí národních asociací v dopingových kauzách. Specifickou pravomocí CAS je i mediační řízení, které ovšem nelze užít v disciplinárních věcech a jeho cílem není vydání rozhodčího nálezu. Dále je vhodné zmínit dočasné tribunály (Ad-hoc Divisions), zřízené od roku 1996, které rozhodují do 24hodin a zdarma aktuální spory v době trvání Olympijských her. Tyto tribunály rozhodují na základě zvláštního

⁴³ Jednací řád Rozhodčí Komise ČOV. [online]. [cit. 2015-03-12]. Dostupné z:

<http://www.olympic.cz/upload/files/140820-Rozhodci-komise-COV-Jednaci-rad-cistopis.pdf>

⁴⁴ ČORBA, Jozef. *Otázky sportovního práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 115. ISBN 978-80-7380-147-2

jednacího řádu (Arbitration Rules for Olympic Games) Olympijské charty, obecných principů právních a vlády toho práva, které v daném případě CAS považuje za vhodnou. Řízení je zpravidla velmi rychlé a není tedy nutné pozastavovat či měnit program zápasů či celých Olympijských her.

V minulosti poskytoval CAS i odborné posudky, ale tato funkce mu byla od 1. 1. 2012 odňata. Status CAS jako rozhodčího soudu byl zvolen vzhledem ke specifičnosti sportu a sporů v něm vzniklých a také potřebě flexibilního, rychlého, levného a zpravidla i důvěrného řešení sporů za účasti odborníků z konkrétního sportovního oboru oproti řízení před řádným soudem, většinou bez nutných odborných zkušeností a znalostí.

Za nevýhody CAS můžeme považovat nemožnost položit předběžnou otázku k ESD a absence donucovacích prostředků, kdy například místo předvedení svědka je nutné použít dožádání o vyslechnutí obecný soud, což může řízení značně prodlužovat. Mimo sporů týkajících se přímo sportu, CAS rozhoduje také spory obchodní, např. spory ze sponzorských smluv, je-li mu stranami tato pravomoc dána. Je ovšem třeba říci, že CAS nezasahuje do čistě sportovních rozhodnutí, jako je rozhodnutí rozhodčího přímo v průběhu zápasu, ovšem s výjimkou toho, kdy je sportovní asociací zasaženo do obecných právních principů či rozhodnutí zkorumpovaného rozhodčího.

5.4.2 Soudní přezkum rozhodnutí CAS

V průběhu činnosti CAS byla vznesena otázka, zda jeho rozhodnutí může být podrobena soudnímu přezkumu. V roce 1992 bylo u obecného soudu (švýcarský federální soud) napadeno rozhodnutí CAS o odvolání ve věci žokeje Elmara Gundela, kdy jeho koni byla v těle zjištěna nepovolená látka. Žokej argumentoval tím, že CAS není nezávislým tribunálem.⁴⁵ Švýcarský federální soud rozhodl, že i přes své založení ze strany MOV je CAS nestranným a nezávislým rozhodčím tribunálem, jehož rozhodnutí jsou konečná a vykonatelná, neboť při svém rozhodování nepřijímá žádné pokyny a instrukce od mezinárodních sportovních asociací⁴⁶. Současně s tím byla ovšem stanovena podmínka, že v případě, kdy jednou ze stran bude MOV, záruka nestrannosti bude v takovém případě nedostatečná.

---

⁴⁵ CAS 92/63 G. v/ FEI, Gundel v FEI, ATF 119 II 271, 15. 3. 1993

⁴⁶ Sluka, T. Postavení profesionální sportovce – právní a ekonomické aspekty. Praha: Havlíček Brain Team, 2007, s. 161

5.4.3 Mezinárodní rada pro sportovní arbitráž a její vztah k CAS

Z důvodu zaručení nezávislosti CAS byla tzv. Pařížskými dohodami, v roce 1994 vytvořena Mezinárodní rada pro sportovní arbitráž (ICAS), která má bez vlivů MOV zajistit fungování CAS po stránce finanční a administrativní. Finanční stránka CAS je pokryt poměrně z příspěvků mezinárodních sportovních asociací, národních olympijských asociací, výtěžku z prodeje televizních práv na Olympijské hry a rovněž i poplatku za řízení, který v současné době činí minimálně 1000 Švýcarských franků, dále poté procentuálně dle sporné částky.

5.4.3.1 Předmět činnosti a složení ICAS

ICAS je formálně nadací dle švýcarského práva, má celkem dvacet členů, ze kterých je 12 voleno olympijským hnutím (čtyři členové voleni MOV, další čtyři pak volí Mezinárodní sportovní asociace a čtyři členy národní olympijské výbory), těchto 12 osob volí další čtyři členy s ohledem na zájmy sportovců a dále těchto 16 osob volí poslední čtyři členy z řad osob mimo olympijské instituce. Platí, že prezident ICAS je současně i prezidentem CAS. Předmětem činnosti ICAS je dále volba prezidentů řádné a odvolací komory CAS, jejich zástupce a sekretáře CAS, rovněž schvalují účetnictví CAS, tvoří kodex CAS, tedy specifickou procesní normu, dle které (společně se švýcarským procesním právem) probíhá řízení před CAS a také jmenují samotné rozhodce CAS⁴⁷.

5.4.4 Rozhodce CAS

Podmínkami pro výkon funkce rozhodce jsou: právnické vzdělání, uznaná kvalifikace ve vztahu ke sportovnímu právu nebo mezinárodní arbitráži, všeobecný přehled o sportu a ovládání alespoň jednoho pracovního jazyka CAS, tedy angličtiny či francouzštiny (v případě rozpornosti textů je upřednostněna francouzská verze). Rozhodce může být doporučen ze strany MOV, mezinárodních sportovních asociací nebo národních olympijských výborů. Dle zmíněného kodexu CAS je vhodné, aby byli mezi rozhodci zastoupeni reprezentanti všech kontinentů a rozdílných právních kultur. Dále není přípustné, aby byli ve sportu zapojeni takoví rozhodci, kteří v jiných sporech zastupují strany v řízení před CAS nebo má jakýkoli vztah ke stranám sporu, a to ať vztah podřízenosti – je členem právní kanceláře strany sporu, ekonomický nebo profesní

---

⁴⁷ HAMERNÍK, Pavel. *Sportovní právo: hledání rovnováhy mezi specifickou sportovní úpravou a platným právem*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2012, 1 online zdroj (87 s.). Ediční řada Ústavu státu a práva AV ČR. ISBN 978-80-87439-07-4. s. 19-20

– je pravidelným právním poradcem strany sporu.⁴⁸ Seznam rozhodců CAS není uzavřený, tento seznam existuje pouze pro podporu maximální efektivity a rychlosti řízení, není ovšem problémem zvolit rozhodce jiného, ať s ohledem na jeho lepší znalost daného sportu či jazykové dispozice dle stran sporu. V současné době seznam obsahuje celkem 331 rozhodců⁴⁹.

5.4.5 Rozhodčí panel

V čele rozhodců stojí generální tajemník, který vede kancelář soudu. Kancelář soudu má za úkol dohlížet na řízení, působit jako poradní orgán pro rozhodce a strany a reprezentovat CAS navenek.

Jak již bylo naznačeno výše, rozhodci jsou jmenováni na dobu 4 let, přičemž je přípustné prodloužení této doby. Rozhodováno je v počtu jednoho nebo tří rozhodců, pokud rozhodčí smlouva nespecifikuje počet rozhodců, určí počet předseda komory s ohledem na složitost a rozsah věci. Pokud je rozhodováno v počtu tří rozhodců, rozhodují většinou hlasů. Rozhodnutí je poté vydáváno písemně, musí být datováno, podepsáno, a pokud se strany nedohodnou na opaku, musí obsahovat odůvodnění.

5.4.6 Typy řízení před CAS

Jak již bylo zmíněno výše, řízení před CAS lze rozdělit dle sekcí na řádné a odvolací. Z rozhodovací praxe CAS platí, že všechny spory, které postrádají disciplinární charakter, jsou řešeny v řádném řízení.

5.4.6.1 Odvolací řízení

Co se odvolacího řízení týče, jsou zde řešeny spory disciplinární povahy, kde stěžovatel napadá rozhodnutí sportovní asociace v posledním stupni, kterým je ze strany asociace vůči stěžovateli směřováno k rozhodnutí v konkrétní věci, kdy v předchozím řízení vyčerpal všechny opravné prostředky a jestliže stanovy asociace obsahují rozhodčí doložku zakládající pravomoc CAS. Nezbytnými náležitostmi prvního podání stěžovatele jsou: identifikace stěžovatele, kopie napadeného rozhodnutí, kopie stanov či rozhodčí smlouvy, která odkazuje rozhodčí doložku zakládající příslušnost CAS, čeho se stěžovatel domáhá a rovněž návrh rozhodce, který má věc řešit. CAS poté vyzývá strany k volbě práva, protistranu potom k replice a nominaci rozhodce. K podání odvolání platí obecně

⁴⁸ HAMERNÍK, Pavel. Sportovní právo. Hledání rovnováhy mezi specifickou sportovní úpravou a platným právem. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2012. 87 s. ISBN 978-80-87439-07-4. s 20

⁴⁹ Seznam rozhodců CAS. <http://www.tas-cas.org/en/arbitration/list-of-arbitrators-general-list.html?nmlpt=>

lhůta 21 dní od doručení rozhodnutí sportovní asociace, není-li ve stanovách asociace stanoveno jinak. Po podání odvolání má stěžovatel dalších 10 dnů na doplnění důkazů a právní argumentace. Protistrana má po obdržení doplňujících podkladů k odvolání lhůtu 20 dnů k replice, kde může předložit svou obhajobu, protinávrh, popřít jurisdikci CAS případně předložit důkazy podporující svá tvrzení a navrhnout svědky. Není-li replika protistrany doručena včas nebo není-li vůbec podána, není to překážkou pokračování řízení. Rovněž pokud protistrana nenominuje rozhodce, učiní tak generální tajemník. Generální tajemník také nominuje posledního zbývajících člena jako předsedu tříčlenného panelu. V rámci výměny písemných podání musí strany předat veškerý písemný důkazní materiál, který hodlají použít, poté již není možné předložení dalších písemných důkazů. Kodex CAS stanoví, že v každém jednání má být nařízeno minimálně jedno ústní jednání, které po skončení výměny písemných podání nařizuje předseda panelu. Na tomto jednání jsou mimo výslechu svědků či expertů v daném oboru, také přednášeny závěrečné řeči.⁵⁰ Platí, že ústní jednání jsou neveřejná, pokud se strany nedohodnou jinak. V rámci samotného řízení jsou znovu hodnocena fakta a důkazy, řízení tedy prakticky probíhá znovu.

Při rozhodování CAS v odvolacím řízení se uplatňuje zásada apelační, napadené rozhodnutí může být zrušeno a vráceno k novému řízení či může CAS rozhodnout meritorně sám.

5.4.6.2 Řádné řízení

V řízení řádném jsou formální náležitosti shodné, navíc je nutné identifikovat protistranu. Kodex CAS předpokládá i více než pouze dvě strany sporu, a to buď formou více stěžovatelů či více odpůrců nebo formou zahrnutí třetí osoby, jestliže s tím obě strany souhlasí. V průběhu řízení dochází nejprve k výměně písemných stanovisek sporných stran, poté následuje ústní řízení. Strany se mohou nechat v řízení zastoupit, neplatí podmínka nutnosti zastoupení advokátem.

Pro výkon rozhodnutí může být užito obecného soudu v místě bydliště povinného, ovšem ve světle specifičnosti sportu, je vhodnější obrátit se k výkonu rozhodnutí na příslušné orgány sportovní asociace.

---

⁵⁰ Jednací řád CAS. <http://www.tas-cas.org/en/arbitration/code-procedural-rules.html>

5.4.6.3 Řízení mediační

Další, dosud spíše výjimečnou možností řízení před CAS je řízení mediační. Jde o nezávazný a neformální postup založený na mediační dohodě, kde se každá strana zavazuje jednat s druhou stranou v dobré víře a za pomoci mediátora. Seznam mediátorů je dostupný na stránkách CAS⁵¹.

Mediační řízení je přípustné pouze pro spory, které nevycházejí z disciplinárního řízení a lze jej dle mého názoru považovat spíše za předzvěst řízení řádného. Cílem mediace je dosáhnout smírného řešení věci, jestliže se tohoto ve stanovené lhůtě nepodaří dosáhnout, mají strany možnost postoupit spor k řádnému projednání u CAS či jiného rozhodčího, popř. soudního tribunálu. V tomto typu řízení mají strany možnost vypracovat a navrhnout vlastní řešení daného sporu. Malé využívání mediační cesty řešení sporu lze vidět ve skutečnosti, že jej nelze použít pro otázky, které lze řešit v odvolací sekci CAS, tedy spory s disciplinárním charakterem.

5.4.7 Hmotné právo k řešení sporu

V otázce volby práva mají strany několik možností, v případě řádného řízení mohou učinit volbu konkrétního hmotného práva nebo zmocnit CAS k rozhodnutí sportu ex aequo et bono. Pokud tato volba není učiněna, použije se potom právo švýcarské. Platnost výběru práva se řídí lex arbitri, tj. švýcarským zákonem o soukromém mezinárodním právu, konkrétně jeho částí 12⁵².

Při řízení odvolacím mají strany opět možnost volby hmotného práva, pokud tak neučiní, použije právo státu dle sídla sportovní asociace, jejíž rozhodnutí je napadáno nebo takové právo, které rozhodčí panel uzná za vhodné a tuto volbu je schopen odůvodnit. Je zde také prostor pro aplikaci zásad olympijského hnutí a obecných zásad právních.

5.4.8 Možnosti změny rozhodnutí CAS

Není-li rozhodčí smlouvou dohodnut opak (v souladu s čl. R46 a R59 Kodexu CAS), lze se proti rozhodnutí CAS odvolat k Švýcarskému federálnímu tribunálu s cílem zrušení rozhodčího nálezu (a vrácení věci k novému projednání). Toto odvolání je přípustné jen následujících důvodů: 1) pokud rozhodce či panel rozhodců nebyl řádně jmenován, resp. ustanoven, 2) rozhodčí orgán nesprávně akceptoval svou jurisdikci nebo ji naopak neoprávněně odmítl, 3) rozhodčí orgán

⁵¹Seznam mediátorů CAS. <http://www.tas-cas.org/en/mediation/list-of-mediators.html>

⁵²HAMERNÍK, Pavel. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. Praha: Auditorium s.r.o., 2007, s.123. ISBN 978-80-903786-1-2

řešil ve sporu otázky, které neměl, nebo naopak opominul některé nároky řešit, 4) rovnost stran řízení byla porušena, resp. též právo na řádné slyšení a nález byl v rozporu s veřejným zájmem⁵³.

Jestliže se strany dohodnou, že nález CAS nebude napadán s cílem jeho zrušení, oznámením nálezu se tento stává pro strany konečným a závazným. Podmínkou přípustnosti vzdání se práva na podání odvolání k Švýcarskému federálnímu soudu je místo sídla mimo území Švýcarska. Vzhledem k faktu, že řada mezinárodních sportovních asociací má sídlo ve Švýcarsku, není tedy možné se vzdát práva na podání odvolání v rámci sportů olympijského hnutí, protože MOV má sídlo ve Švýcarsku.

Jistou formou mimořádného opravného prostředku pro již rozhodnuté kauzy je revize nálezu CAS v případě, že se objeví nové okolnosti, které jsou způsobilé k odlišnému rozhodnutí věci. Dále je revize přípustná, jestliže byl výsledek řízení ovlivněn trestným činem. Podání lze učinit u Švýcarského federálního soudu, případně při předchozí domluvě stran je revize možná přímo u CAS.

5.4.9 Předběžná opatření

CAS má ve své pravomoci vydání předběžného opatření v případě naplnění následujících předpokladů: 1) stěžovatel prokáže, že analýza meritů věci naznačuje, že by mohl mít rozumnou šanci na úspěch, 2) stěžovateli hrozí riziko značné hmotné škody, kterou by bylo těžké později zhojit, 3) zájmy stěžovatele, pokud jde o riziko škody, převažují nad zájmy protistrany. Dle judikatury není zcela zjevné, nakolik je nutné naplnit všechny body kumulativně či postačí splnit pouze některé z uvedených⁵⁴.

Nejznámější případy před CAS v rámci boje proti dopingu budou připomenuty v další kapitole, obecně lze shrnout, že s postupným vývojem sportovního práva získává na důležitosti také CAS, který je v současné době považován za nejvyšší soudní sportovní instanci, která by měla působit v těch nejzávažnějších a nejdiskutovanějších případech.

---

⁵³ čl. 190 Federal Statute on Private International Law. [online]. 2006 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: https://www.swissarbitration.org/sa/download/IPRG_english.pdf

⁵⁴ Rigozzi A., Provisional Measures in CAS Arbitrations v publikaci Blackshaw J., Siekmann R., Soek J., The Court of Arbitration for Sport 1984 – 2004, op. cit. 2006, str. 229.

CAS působí jako poslední instance procesu, který počíná rozhodnutím disciplinární komise příslušného sportovního orgánu, přes odvolání k rozhodčím komisím, až je završen podáním odvolání k CAS. Zde tedy vrcholí proces, ve kterém se každý sportovec či organizace může domáhat svých práv a spravedlivého procesu.

6. Relevantní judikatura

V poslední kapitole této práce považuji za vhodné uvést příklady judikatury dle výše uváděných možností řešení sporů, tedy před Disciplinární komisí sportovního svazu, Rozhodčí komisí ČOV, CAS a obecným soudem.

6.1 Disciplinární řízení

Řízení o porušení sportovních pravidel v rámci sportovního svazu před jeho Disciplinární komisí je zpravidla první instancí, se kterou se setkáváme, disciplinární prohřešky vždy stanoví disciplinární řád konkrétního sportovního svazu. Vzhledem k počtu sportovců a sportovních svazů, takovýchto řízení se koná každý rok značný počet, jako příklad jsem vybral kauzu z odvětví ledního hokeje z roku 2010, kde měl roli i Ústav státu a práva, který ve věci vydával posudek na žádost jednoho z účastníků.

6.1.1 Odebrání bodů hokejovým klubům za neoprávněný start hráčů

Kauza se týká rozhodnutí Asociace profesionálních klubů ledního hokeje (dále jen APH LH) o odebrání bodů v Extralize ledního hokeje, a to klubům BK Mladá Boleslav, HC Kladno a HC Plzeň 1929. Důvodem byl start hráčů, kteří nastoupili k hokejovému utkání v rámci této soutěže, ačkoliv k tomu dle APH LH nebyli oprávněni.

Za tento přestupek, došlo rozhodnutím předsedy extraligy k odečtu bodů. Plzni bylo odečteno 19 bodů, Kladnu 6 bodů a Mladé Boleslavi 22 bodů. Plzeň a Mladá Boleslav se proti rozhodnutí ředitele extraligy o odečtu bodů odvolali. Odvolací komise APH LH však rozhodla, že ředitel extraligy rozhodl v souladu se svými pravomocemi, a proto odvolání zamítla. HC Plzeň 1929 si nechala zpracovat posudek od Ústavu státu a práva Akademie Věd ČR⁵⁵. Právní posouzení se týkalo otázek:

- 1) „Význam pojmu „neoprávněný start hráče nebo hráčů“ ve smyslu ustanovení čl. 411 odst. d) a násl. Soutěžního a disciplinárního řádu schváleného konferencí ČSHL⁵⁶, jakož i otázkám souvisejícím a návazným;

⁵⁵ ÚSTAV STÁTU A PRÁVA, Akademie věd České republiky. *Ústav státu a práva, Akademie věd České republiky, v. v. i., Čj. 148/10/ST.* 2010.

⁵⁶ Soutěžní a disciplinární řád Českého svazu ledního hokeje. [online]. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://www.cslh.cz/text/121-stanovy-a-rady.html>

- 2) Kontextová vázanost pojmu „neoprávněný start hráče nebo hráčů“ na zaregistrovanou hráčskou smlouvu;
- 3) Rozsahem pravomocí a působnosti předsedy Asociace profesionálního klubu ledního hokeje ČR, a to zejména ve vztahu k rozhodování o otázkách aplikace čl. 411 odst. d) Soutěžního a disciplinárního řádu, jakož i rozhodnutí o sankci uložené dle čl. 409 a 410 tohoto řádu.“

Tyto otázky byly posuzovány dle tehdy platného občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., popřípadě zákoníku obchodního a tehdy platných norem ČSLH. Postupovalo se podle obecných principů soukromého práva, především podle zásady smluvní autonomie vůle.

Při kvalifikaci pojmu „neoprávněný start hráče“ zaujal Ústav státu a práva názor, že: „Za neoprávněný start hráče (hráčů) nelze považovat za závažné provinění, tak nemůže být uložena sankce ve smyslu 410 čl. řádu.“ Dále došel k názoru, že se nejedná ani o přestupek proti registračnímu a přestupnímu řádu. Závěrem k tomuto bodu konstatoval: „Za jednání, které naplňuje znaky skutkové podstaty přestupku proti registračnímu a přestupnímu řádu, nelze tedy ukládat sankci, která se vztahuje k jinému provinění.“

Ke druhému bodu využil ustanovení Přestupního řádu, kde je stanoveno: „Hráčem se rozumí hráč ledního hokeje registrovaný v klubu, který má s klubem uzavřenou Hráčskou smlouvu a tato smlouva je registrována ředitelem extraligy. Kontrolu oprávněnosti nebo neoprávněnosti startu hráče v zápase je podle Herního řádu povinen vykonávat ředitel extraligy. Všechny soupisky musely být předloženy ke kontrole do 10. Zář 2010. Pokud zde tedy došlo k nějakým nesrovnalostem, neměla být hráčům registrována hráčská smlouva. Kontrola má tedy svůj účel k zamezení tohoto „neoprávněnému startu hráče“.

Podstatou třetího bodu bylo posouzení, zda ředitel předseda APK je oprávněn k rozhodování o aplikaci čl. 410 odst. d) Soutěžního a disciplinárního řádu a také k ukládání sankcí dle čl. 409 a 410 tohoto řádu. K tomuto bodu se Ústav práva a státu vyjádřil následovně: „Rozhodování o sankcích ve smyslu čl. 409, 410 Řádu náleží toliko orgánům uvedeným v čl. 202 Řádu (tedy VV ČSLH, KVV ČSLH, OVV ČSLH), případně APK coby „Řídící orgán soutěže“. Ze soutěžního a disciplinárního řádu ČSLH vyplývá, že rozhodovat o sankcích a konat disciplinární řízení má toliko Disciplinární komise“

Ústav státu a práva měl za úkol pouze vyjádřit své stanovisko k předložené problematice na základě žádosti HC Plzeň 1929. Jeho pravomocí ovšem není změnit rozhodnutí ředitele APK, a proto toto stanovisko mohlo plnit pouze jistou poradní funkci při rozhodování ředitele APK.

Tento případ je důkazem jisté autonomie norem určitého sportovního prostředí a do jisté míry značné "nezávislosti" na právním řádu. Tato skutečnost je dána prvkem dobrovolnosti, na základě které se jednotlivci i sportovní klub zavazují tyto pravidla dodržovat (svobodná vůle být členem sportovního klubu, volba klubu, zda se účastní organizované soutěže a přijme pravidla této soutěže). Je tedy dána pravomoc samotnému sportovnímu odvětví, že si samo vytvoří normativní rámec, ve kterém se všechny jeho subjekty pohybují také i výkladová pravidla, jak tento subsystém interpretovat.

Z právního názoru Ústavu státu a práva Akademie věd České republiky je zřejmé, že skutkový stav nelze podřadit pod pojem „neoprávněný start hráče“ a není tudíž možné uložit klubům sankci, která byla uložena. Ústav státu a práva při využití interpretačních pravidel, jež jsou aplikována ve sféře soukromého práva, dospěl k závěrům, které jsou v protikladu k rozhodnutí a myšlenkovým procesům orgánů sportovního odvětví. Je tedy pravděpodobné, že pokud by byl zmiňovaný případ předmětem soudního přezkumu, vycházel by názor příslušného soudu spíše z hledisek a úvah, které zaujal Ústav státu a práva, nikoli z názoru sportovního orgánu.

6.2 Rozhodčí komise ČOV

Kauzy, které budu jmenovat jako příklady k řízení před Rozhodčí Komisí ČOV mají v obou případech dopingový charakter, v prvním případě rozhodovala Komise jako odvolací orgán, ve značně specifickém druhém případě, jako orgán první instance na základě dohody mezi sportovním svazem, sportovcem a ČOV.

6.2.1 Nález Rozhodčí komise ČOV č. 1/2006

Ve věci dopingového nálezu cyklokrosaře Martina Zlámálíka bylo v první instanci rozhodnuto Disciplinární komisí Českého svazu cyklistiky, která sportovci uložila zákaz činnosti na dobu 6 měsíců. Proti tomuto rozhodnutí se odvolal Antidopingový výbor ČR.

Skutkový stav dané kauzy byl následující: Martin Zlámálík, profesionální cyklista tehdejšího týmu Author se dne 19. 11. 2005 zúčastnil cyklokrosového závodu Budvar Cup v Plzni a po něm byl určen k antidopingové kontrole. Získané

vzorky přezkoumávala Fakultní nemocnice v Praze (oddělení dopingové kontroly), která o výsledcích vydala zprávu 16. 12. 2005, kde byla konstatována přítomnost látky efedrin v množství, které překračovalo maximální povolenou hranici 10 µg/ml. Na žádost sportovce byl analyzován i vzorek B, kde byl výše uvedený pozitivní nález potvrzen zprávou FN v Praze ze dne 4. 1. 2006. FN Praha další zprávou ze dne 9. 1. 2006 konstatovala přítomnost efedrinu v moči sportovce ve výši 43 µg/ml a rovněž přítomnost dalších metabolitů efedrinu. V návaznosti na tyto zprávy Český svaz cyklistiky sportovci dne 8. 1. 2006 pozastavil činnost a disciplinární komise ČSC (dále jen „DK“) zahájila disciplinární řízení. Při jednání dne 25. 1. 2006 sportovec uvedl pouze tvrzení, že zakázanou látku neužil a nemá sebemenší tušení, jak se zakázaná látka do jeho těla dostala. Výsledky laboratorní analýzy nijak nenapadl, ani pro svá tvrzení neposkytl odpovídající důkazy. DK po tomto jednání uložila sportovci trest zákazu činnosti na dobu 6 měsíců dle čl. 10.3 Směrnice⁵⁷, když vzala za prokázané, že sportovec efedrin – coby specifickou látku neužil vědomě ke zvýšení sportovního výkonu.

Proti tomuto rozhodnutí podal Antidopingový výbor ČR (dále jen „AV ČR“) včasné odvolání, kde navrhoval zrušení napadeného rozhodnutí z důvodu nesprávné aplikace čl. 10.3 Směrnice, kdy musí být doložen způsob, kterým se specifická látka do sportovcova těla dostala, což prokázáno nebylo. AV ČR byl navrhován postup dle čl. 10.2 Směrnice a uložení dvouletého zákazu činnosti, když je beze zbytku naplněn čl. 2.1 Směrnice již pouhou přítomností zakázané látky v těle sportovce, aniž by bylo nutné prokazovat úmysl, zavinění, nedbalost nebo vědomé použití zakázané látky. Ve svém vyjádření k odvolání sportovec setrval na své výpovědi, dále předložil prostřednictvím své právní zástupkyně námitky napadající platnost samotného odvolání, které považoval za nesrozumitelné a za podání s nedostatkem formy, jelikož k doplnění odvolání ze strany AV ČR došlo e-mailovou formou. Komise tuto námitku odmítla se zdůvodněním, že v rámci řízení před Komisí, která je orgánem dobrovolné sportovní organizace, nelze striktně vyžadovat striktní formalistická hlediska pro vedení řízení oproti vedení řízení před řádným soudem. Další námitkou byla zpochybňována aktivní legitimace AV ČR k podání odvolání, kdy bylo

---

⁵⁷ Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v ČR: Antidopingový výbor ČR. In: *Www.antidoping.cz* [online]. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf

odkazováno na čl. 13.2.3. „*Nehledě na jakákoliv další ustanovení, jedinou Osobou, která se může odvolat proti Pozastavení činnosti, je Sportovec nebo jiná Osoba, které bylo Pozastavení činnosti uloženo*⁵⁸“. V tomto případě ovšem zjevně došlo k záměně pojmů „pozastavení“ a „zastavení“ činnosti, kdy v prvním případě se jedná o dočasné opatření ukládané od doby zjištění pozitivního nálezu a v druhém případě se jedná o faktickou sankci za prokázané porušení pravidel. Tato námitka byla rovněž neúspěšná. Poslední námitkou právní zástupkyně sportovce bylo nevyčerpání řádných opravných prostředků před podáním odvolání s odkazem na čl. 13.1. Směrnice a na ustanovení o odvolání Disciplinárního řádu svazu, ovšem bez odkazu na konkrétní ustanovení. Dle tvrzení právní zástupkyně sportovce se měl AV ČR odvolat nejprve k Prezídiu ČSC. Komisi bylo poukázáno na čl. 5.1 Disciplinárního řádu ČSC, „*kdy se k Prezídiu ČSC může proti rozhodnutí DK odvolat pouze provinilec, jež má uložený trest za nespravedlivý*“⁵⁹. Tato námitka tedy rovněž neobstála. Co se meritorních námitek týče, sportovec považuje rozhodnutí DK za správné a odvolání tedy mělo být zamítnuto. V dalším bodě oproti tomu namítá neplatnost dopingové kontroly z důvodu, antidopingové kontrole přihlížely dvě osoby namísto obvyklé jedné – tedy dopingového komisaře. Tato námitka je však ve světle prvního bodu, který platnost kontroly předpokládá, bezpředmětnou. Další námitkou sportovec napadá objektivní odpovědnost sportovce za zajištění, že se zakázaná látka nedostane do jeho těla tím, že v řízení nelze prokazovat negativní skutečnosti. Dále sportovec připomíná polehčující okolnosti, kdy okamžitě odevzdal závodní licenci a podrobil se rozhodnutí Komise.

V rámci dokazování provedla Komise znovu výslechy svědků, a to samotného sportovce, jeho trenéra, výživového poradce, všichni potvrdili svou předchozí výpověď u DK a podporovali tvrzení sportovce, dále byl vyslechnut dopingový komisař, který kontrolu prováděl. Provedeny byly důkazy písemnostmi, jejichž autentičnost nebyla nikým zpochybňována (formulář o dopingové kontrole, zprávy z dopingové laboratoře prokazující přítomnost

---

⁵⁸ Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v ČR: Antidopingový výbor ČR. In: *Www.antidoping.cz* [online]. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf

⁵⁹ Disciplinární řád Českého svazu cyklistiky. [online]. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://www.ceskysvazcyklistiky.cz/pdf.php?file=files/administrativa/disciplinari-rad-csc-2011.pdf>

zakázané látky, zápis z jednání a rozhodnutí DK, stanovy a disciplinární řád ČSC, stanovisko sportovce k DK.

Komise tedy vzala za prokázané, že maximální povolená hranice množství efedrinu v moči sportovce byla překročena a dále skutečnost, že průběh dopingové kontroly odpovídal pravidlům.

Tvrzeními sportovce a jím navržených svědků se Komise nezabývala, neboť ani v rámci dokazování před Komisí nebyly navrženy, natož provedeny důkazy jejich tvrzení prokazující, oproti tomu jejich výpovědi se v některých detailech rozcházel, což spíše vzbuzovalo pochybnost o jejich věrohodnosti.

Na základě výše uvedeného tedy Komise shledala porušení antidopingových pravidel ve smyslu čl. 2.1. Směrnice, kdy samotné zjištění zakázané látky v těle sportovce znamená prokázání porušení pravidel, které nebylo dále zpochybněno. Komise dále připomněla princip objektivní odpovědnosti sportovce za přítomnost zakázaných látek v jeho těle, není tedy povinností Komise prokazovat jakoukoli formu zavinění na straně sportovce, tím spíše se důkazní břemeno přesouvá na samotného sportovce, chce-li dosáhnout nižší sankce. Stejně tak byla připomenuta možnost sportovce prokázat, jak se efedrin, zařazený do skupiny specifických látek, do těla sportovce dostal. Teprve poté je možné uplatnit nižší trest. V tomto případě došlo pouze k opakování tvrzení, že závodník neví a není si vědom, že by k požití efedrinu došlo, což nelze brát jako důkaz.

Vzhledem k absenci důkazů odůvodňujících použití nižšího trestu, nezbylo Komisi nic jiného, než vyhovět odvolání AV ČR a v souladu s čl. 2.1. Směrnice uložit trest zákazu činnosti na dobu dvou let. Náhrada nákladů řízení ve výši 3.000,- Kč jako poplatku za podání odvolání byla přiznána AV ČR, jelikož měl ve věci plný úspěch oproti ČSC, který napadené rozhodnutí vydal.

Tento náález byl vyhlášen pod sp. zn. 1/2006⁶⁰ jako konečný s možností odvolání pouze pro UCI a WADA dle čl. 13.2.3. Směrnice.

---

⁶⁰ Rozhodčí náález Rozhodčí komise ČOV, sp. zn. 1/2006. ze dne 21.6.2006. [online]. 2006 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: http://www.olympic.cz/www/docs/nalezycj_1_2006_m_zlamalik_rozhodci_nalez_verze_pro_web.pdf

6.2.2 Nález Rozhodčí komise ČOV č. 3/2014

Druhým příkladem je mediálně značně známá kauza profesionálního silničního cyklisty Romana Kreuzigera, jemuž byla ze strany UCI pozastavena činnost kvůli nesrovnalostem v jeho biologickém pasu v letech 2011 a 2012, kdy byl členem WorldTeamu Astana. Komise v této věci rozhodovala v prvním stupni, na základě dohody ČSC, sportovce a předsedy ČOV. Dle bývalého předsedy Rozhodčí komise ČOV JUDr. Gerhardta Bubníka⁶¹, tato dohoda nebyla způsobilá založit pravomoc Komise, jelikož čl. 7.2. Statutu Rozhodčí komise ČOV stanoví, že rozhodčí smlouva či smlouva o rozhodci musí být uzavřena mezi účastníky⁶², přičemž v řízení o dopingových proviněních je dle § 7 odst. 1 b) účastníkem vždy také Antidopingový výbor ČR⁶³. Je tedy samotnou otázkou, zda vůbec měla Komise pravomoc kauzu projednat a rozhodovat, nicméně svým rozhodčím nálezem pod sp. zn. 3/2014 bylo již rozhodnuto o tom, že Roman Kreuziger se nedopustil porušení antidopingových předpisů.

Svou pravomoc Komise usuzuje z rozhodčí smlouvy ze dne 20. 8. 2014, uzavřené mezi Romanem Kreuzigerem, Českým svazem cyklistiky a Českým olympijským výborem, přičemž žádná ze stran později nevznesla námitku nedostatku pravomoci. Komise při svém jednání přihlédla k faktu, že v tomto řízení dochází k zajištění průběhu řízení, které původně mělo proběhnout před disciplinární komisí Českého svazu cyklistiky.

Komise rozhodovala na základě následujícího skutkového zjištění. Roman Kreuziger (dále jen „sportovec“) je profesionálním cyklistou, držitelem licence Českého svazu cyklistiky. Český svaz cyklistiky (dále jen „ČSC“) je národním cyklistickým svazem, které na nadnárodní úrovni sdružuje Mezinárodní cyklistická federace (dále jen „UCI“), ČSC je rovněž členem Českého olympijského výboru. Dne 28. 6. 2013 bylo ze strany UCI sportovci oznámeno, že tříčlenný panel expertů (dále jen „Expertní panel“) dospěl jednomyslně k názoru, že na základě dlouhodobého sledování hodnot v biologickém pasu sportovce je vysoce pravděpodobné, že došlo k použití zakázané látky či metody a že

⁶¹ JUDR. BUBNÍK, Gerhardt. Temné pozadí případu Romana Kreuzigera. *Česká pozice* [online]. 2014 [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: http://ceskapozice.lidovky.cz/temne-pozadi-pripadu-romana-kreuzigera-d9h-/tema.aspx?c=A140912_174825_pozice-tema_lube#utm_source=email&utm_medium=text&utm_campaign=lidovky.directmail

⁶² Statut rozhodčí komise ČOV. [online]. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/upload/files/140820-STATUT-ROZHODCI-KOMISE-COV-final.pdf>

⁶³ Jednací řád rozhodčí komise ČOV. [online]. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/upload/files/140820-Rozhodci-komise-COV-Jednaci-rad-cistopis.pdf>

v souvislosti s tímto, ÚCI zvažuje zahájení řízení pro porušení antidopingových předpisů. (s ohledem na výše uvedenou specifikaci principů sledování krevních hodnot sportovce pomocí biologického pasu, nebude zde tyto principy znovu uvádět) Sportovec byl vyzván, aby ve stanovené lhůtě předložil vysvětlení hodnot svého krevního profilu. Za tímto účelem sportovec předložil expertní posudky dvou znalců v oboru hematologie, jejichž vysvětlení ovšem Expertní panel neuznal za přijatelné a potvrdil své dřívější stanovisko, že pravděpodobně došlo k podání krevní transfuze nebo dávky hormonu EPO. Na základě tohoto stanoviska oznámila UCI dne 30. 5. 2014 sportovci, že jeho vysvětlení neuznává a má za to, že došlo k porušení antidopingových předpisů. Současně s tím byla sportovci nabídnuta dohoda, za těchto podmínek: přiznání porušení antidopingových pravidel sportovcem, uložení zákazu činnosti na dva roky, anulování všech výsledků sportovce v obdobích od 1. 3. 2011-31. 8. 2011 a 1. 4. 2012-31. 5. 2012, úhrada peněžité pokuty ve výši 770.000 EUR a úhrada nákladů na management výsledků ve výši 2500 CHF, úhrada nákladů spojených s analýzou krevních vzorků ve výši 13.000 EUR. Sportovci byla uložena desetidenní lhůta k vyjádření, která byla později na jeho žádost prodloužena. V rámci této lhůty poskytl sportovec UCI další expertní posudek, prokazující jeho nevinu. Vzhledem k výše uvedeným snahám profesionálních týmů o zachování dobrého jména, rozhodl se tým sportovce Tinkoff Saxo nenasadit sportovce do etapového závodu Tour de France, i přesto, že se na tento závod sportovec připravoval řadu měsíců. Dne 2. 8. 2014 byla sportovci ze strany UCI pozastavena činnost, a to až do doby, kdy bude tento dočasný zákaz zrušen ze strany Antidopingové komise UCI, Arbitrážního soudu pro sport (CAS). Proti tomuto pozastavení činnosti podal sportovec dne 5.8.2014 odvolání k CAS, jež bylo dne 20.8.2014 zamítnuto a pozastavení činnosti potvrzeno⁶⁴. V této době byl ČSC vyzván dopisem UCI, aby se sportovcem bylo zahájeno disciplinární řízení.

Řízení bylo před Komisí zahájeno dne 22. 8. 2014 a ústní jednání bylo nařízeno na 11. 9. 2014 s tím, aby strany do 5. 9. 2014 předložily Komisi svá vyjádření.

---

⁶⁴ CAS 2014/A/3694, Mr. Roman Kreuziger v. Union Cycliste Internationale. [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: http://www.uci.ch/mm/Document/News/Rulesandregulation/16/85/60/20150101UCIADRPpart14-FINAL_English.pdf

Zde sportovec konstatoval, že v předcházejícím zkoumání výsledků krevních hodnot nebyly zohledněny individuální charakteristiky a tzv. bazální (individuální) hodnoty sportovce, jeho zdravotním problémům se štítnou žlázou a za tímto účelem užívaným lékům, které mohly ovlivnit výsledky testů. Dále sportovec uvedl, že z jeho strany nedošlo k porušení antidopingových předpisů. Ve svém vyjádření sportovec rovněž poukázal na porušování procesních práv, a to formou průtahů v řízení a porušení zásady důvěrnosti řízení.

ČSC ve svém vyjádření navrhl, aby Komise rozhodla na základě důkazů předložených UCI s tím, že další důkazy ani svědky nenavrhuje.

UCI, ačkoli nebyla účastníkem řízení, byla jí ze strany Komise přiznána obdobná procesní práva, ve svém vyjádření vyjádřila nesouhlas s vysvětleními podanými sportovcem a potvrdila, že trvá na uložení sankce sportovci.

Ústního jednání ve věci se mimo sportovce a zástupce ČSC rovněž jako pozorovatel zúčastnil zástupce AV ČR, s čím na začátku řízení souhlasili oba účastníci. UCI se jednání neúčastnila. V průběhu jednání byl proveden telefonickou formou výslech dvou ze tří znalců Expertního panelu, kteří o slyšení v rámci ústního jednání dříve požádali, dále výslech znalce navrženého sportovcem, rovněž bylo předneseno stanovisko zástupce AV ČR. Na konci ústního jednání byly strany a UCI vyzvány, aby do 17. 9. 2014 předložily závěrečné návrhy s tím, že mohou obsahovat nové důkazy a vyjádření expertů.

V rámci svého závěrečného návrhu sportovec odkázal na svá předchozí vyjádření, opakovaně připomenul možná porušení pravidel při nakládání se vzorky, které tímto mohly být poškozeny, a nemělo by k nim tedy být přihlíženo, dále znovu poukázal na skutečnost, že Expertním panelem nebylo přihlédnuto k jeho zdravotním problémům se štítnou žlázou a v této souvislosti probíhající léčbě. Rovněž odkázal na odborné vyjádření dalšího experta, Dr. Hamptona. S ohledem na výše uvedené sportovec navrhl, aby byl zproštěn veškerých obvinění nebo alternativně, shledá-li Komise porušení antidopingového pravidla, aby byl uložený trest zákazu činnosti snížen, a to nejméně o polovinu standardní dvouleté sazby.

UCI ve svém závěrečném návrhu odkázala na svá předchozí vyjádření ze dne 10. 9. 2014 s tím, že trvá na potrestání sportovce v rozsahu navrhovaném

dohodou, kterou původně sportovci navrhovala, s výjimkou trestu zákazu činnosti, kde stanovovala horní hranici sazby až 4 roky. UCI dále namínala, že nemá dostatek času reagovat na vyjádření sportovce a navrhovala, aby předložené nové důkazy a nová tvrzení zaslaná Komisi v závěrečném návrhu sportovce nebyla brána v potaz.

ČSC svůj závěrečný návrh Komisi nezaslal.

Komise rozhodla, že vzhledem k velmi krátké době, ve které je řízení vedeno a naléhavosti případu, přijme veškerá tvrzení a důkazy, které jí byly stranami předloženy, aby případ co nejspravedlivěji rozhodla.

Komise tedy při svém rozhodování provedla dokazování v následujícím rozsahu:

- 4) spis předložený UCI pro účely zahájení disciplinárního řízení, obsahující korespondenci mezi sportovcem a UCI v dané věci, údaje ze sportovcova biologického pasu, vysvětlení sportovce a související expertní posudky (posudky Expertního panelu, posudky předložené sportovcem k podpoře svého vysvětlení), dokumenty související s návrhem na přijetí sankce ze strany UCI, Antidopingová pravidla UCI⁶⁵
- 5) posudek předložený sportovcem v rámci řízení před Komisí
- 6) stanovisko Expertního panelu, které bylo odpovědí na posudek předložený sportovcem Komisi
- 7) písemná stanoviska a závěrečné návrhy sportovce, ČSC a UCI
- 8) listinné důkazy předložené sportovcem prokazující jeho onemocnění a možné účinky léčby hormonem L-thyroxinem a možný vliv tohoto hormonu na abnormální hodnoty v biologickém pasu sportovce
- 9) telefonické výslechy expertů provedené při ústním jednání

Komise se při hodnocení důkazů tedy musela vyrovnat s řadou expertních posudků za zachování zásady, že soud je nad všemi znalci a tedy zohlednit ty názory, které jsou pro rozhodnutí v dané věci relevantní a odůvodnitelná. Komise tedy přihlédla zejména k tomu, že metoda zkoumání hodnot biologického pasu pracuje s modely pravděpodobnosti a dle samotných pravidel UCI se jedná o 99,9% pravděpodobnost, že došlo k porušení antidopingového pravidla. Dále

---

⁶⁵ Antidopingová pravidla UCI. [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: http://www.uci.ch/mm/Document/News/Rulesandregulation/16/85/60/20150101UCIADRPpart14-FINAL_English.pdf

Komise považovala za podstatné, že žádný ze sledovaných ukazatelů v biologickém pasu sportovce nepřekročil tzv. bazální hodnoty stanovené pro sportovce a jestliže tyto hodnoty nebyly překročeny, nelze samotný biologický pas sportovce považovat za důkaz toho, že sportovec porušil antidopingové pravidlo a je tedy nutné zohlednit předložené expertní posudky. Komise poté na základě předložených lékařských zpráv vzala za prokázané, že u sportovce se postupem doby vyvinula tzv. manifestní forma hypertyreózy, kterou se sportovcův lékař snažil korigovat podáváním hormonu L-thyroxinu, jehož možný vliv na krevní hodnoty sportovce Expertní panel při svém posuzování abnormalit v biologickém pasu nevzal v potaz, což je zohledněno expertem v posudku, jež předložil sportovec a který vysvětluje abnormality v biologickém pasu v souvislosti s léčbou uvedeného onemocnění.

V souvislosti s výše provedeným dokazováním rozhodla Komise tak, že neshledala, že by UCI, potažmo ČSC dokázala unést důkazní břemeno a prokázat, že došlo k porušení antidopingového pravidla neboť i přes stanovenou nižší míru důkazního břemene „uspokojivého přesvědčení rozhodujícího orgánu“ než je důkaz „nade vši pochybnost“, nelze prohlásit, že by k uspokojivému přesvědčení Komise došlo pouhým posouzením pravděpodobnosti, že došlo k porušení pravidel⁶⁶.

Odvolání mohla proti tomuto nálezu podat UCI, WADA, sportovec, ČSC, AV ČR k CAS, a to do jednoho měsíce od doručení tohoto nálezu.

K této věci lze ještě dotat, že k podání odvolání ze strany UCI skutečně došlo a v současné době se čeká na nařízení ústního jednání před CAS.

Osobně spatřuji toto řízení jako dosti nestandardní, a to zejména ve věci rozhodčí smlouvy zakládající pravomoc Komise. Samotná tato smlouva sice v souladu se Statusem Komise byla uzavřena, nicméně bez souhlasu AV ČR, který byl při jejím sjednání opomenut, byť se dle Jednacího řádu Komise jedná o nedílného účastníka řízení. AV ČR poté bez výhrad přijal pozici „pozorovatele“ v řízení, kterou ovšem neupravuje žádný z právních předpisů, se kterými bylo v řízení pracováno. Až poté v poučení odvolání je AV ČR jmenován jako jeden

---

⁶⁶ Rozhodčí nález Rozhodčí komise ČOV, sp. zn. 3/2014. ze dne 22. 9. 2014. [online]. 2014 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/upload/files/x51pqjac5a-KREUZIGER-ROZH-N.pdf>

z orgánů, který má právo podat odvolání k CAS, tedy právo, které má typicky účastník řízení. Nicméně v současné době je Komisí již rozhodnuto a dá se důvodně předpokládat, že v souladu s dosavadní rozhodovací praxí CAS ve věcech biologických pasů, bude rozhodnuto o zákazu činnosti sportovce.

6.3 Řízení před CAS

Jedním z mediálně nejsledovanějších rozhodnutí CAS bylo rozhodnutí o dopingovém nálezu cyklisty Alberta Contadora. Španělský cyklista se po těsném souboji a Lucemburčanem Andy Schleckem stal v roce 2010 vítězem největšího etapového závodu světa Tour de France. V průběhu tohoto závodu, konkrétně dne 21. 7. 2010 byl cyklistovi odebrán vzorek moči, který byl dne 26. 7. 2010 vyhodnocen akreditovanou laboratoří WADA v Kolíně nad Rýnem jako pozitivní a na tomto základě byla cyklistovi dne 24. 8. 2010 pozastavena činnost. Ze zprávy laboratoře vzešlo, že Contadorovi byla zjištěna zakázaná látka clenbuterol, a to v naprosto minimálním množství, které jiné laboratoře nejsou schopny odhalit. Za toto užití zakázané látky samozřejmě následuje uložení sankce zákazu činnosti na dobu dvou let.

Cyklista se ovšem hájil tím, že přítomnost clenbuterolu zapříčinila kontaminace masa, které cyklista snědl. V souvislosti s tím, že podobný případ kontaminovaného masa již CAS řešil a osvobodil sportovce, který se zúčastnil soutěže v Číně, kde také snědl kontaminované maso. Z předložené studie vyplynulo, že v Číně a na jihoamerickém kontinentě, kde nejsou kontroly potravin zdaleka tak striktní jako v Evropě, se případy kontaminovaného masa vyskytují relativně často. Svou obhajobu tedy cyklista postavil na tvrzení, že maso, které bylo do místa konání závodu přivezeno zaměstnancem týmu ze Španělska, tam bylo také kontaminováno, což ale prakticky nebylo možné dokázat vzhledem k časovému odstupu a faktu, že maso pocházelo z malé farmy, kde bohužel nebylo podrobeno přímé kontrole. Španělský cyklistický svaz, přesněji jeho Disciplinární komise uznala tyto argumenty za dostačující a rozhodla, že Contador je nevinný a může dál závodit.

Proti tomuto rozhodnutí se odvolala jak UCI, tak i WADA, když tvrdily, že k dotčenému porušení pravidel došlo následkem krevní transfuze a bylo tedy zahájeno společné řízení u CAS. UCI pro Contadora požadovala uložení trestu zákazu činnosti na dobu dvou let, anulování všech výsledků cyklisty od 21. 7.

2010 a zaplacení pokuty 2.500.000 EUR, jakož i souvisejících nákladů v tomto řízení. Cyklista logicky navrhoval zproštění všech obvinění. Toto řízení nakonec zabralo delší dobu, než je u CAS obvyklé, rozhodnuto bylo až 6. 2. 2012. Alberto Contador byl na základě předložených důkazů a výpovědí znalců uznán vinným a byl mu uložen trest zákazu činnosti na dva roky, a to zpětně od 25. 1. 2011⁶⁷. Dále mu byl odebrán i titul z Tour de France 2010 a rovněž veškeré další tituly, které nabyl po dni, co mu byl zjištěn pozitivní nález. Navrhované finanční postihy uplatněny nebyly a i přes uložení dvouletého trestu, mohl se Contador vrátit k závodění již v srpnu 2012.

Zajímavostí ve výše uvedených případech cyklistů Romana Kreuzigera a Alberta Contadora je, že oba v průběhu řízení podstoupili test na detektoru lži, kterým oba bez problémů prošli.

6.4 Řízení před řádným soudem

Řešení sportovních sporů před řádnými soudy není z důvodu jejich zdlouhavosti a nedostatku specializace soudců tak obvyklé jako výše uvedené varianty, nicméně několik kauz může být uvedeno.

6.4.1 Kauza Michael Rasmussen vs. Rabobank

Příkladem takového řešení sporu žaloba dánského cyklisty Michaela Rasmussena proti svému zaměstnavateli, týmu Rabobank. Tento tým jmenovaného cyklistu v roce 2007 odvolal z tehdy probíhajícího závodu Tour de France z důvodu, že vyšly najevo nesrovnalosti v údajích o místech svého pobytu, které je závodník povinen hlásit antidopingovým orgánům, aby mohl být kdykoli podroben antidopingové kontrole. Nešlo tedy přímo o pozitivní test, ale pro zachování dobrého jména týmu byl tento jezdec ze závodu stažen i přes to, že byl v té době vedoucím jezdcem závodu a bylo vysoce pravděpodobné, že se stane i celkovým vítězem. Současně s odvoláním ze závodu byla ze strany týmu jezdcí ukončena profesionální smlouva, a to z důvodu porušení interních týmových pravidel týkajících se boje proti dopingu a tedy i pravdivého hlášení místa pobytu jezdce během mimozávodního období. Žaloba jezdce spočívala v napadení platnosti výpovědi, podpořené tvrzením jezdce, že tým o skutečném místě pobytu věděl a nešlo tedy čistě o jeho osobní provinění, jak bylo klubem tvrzeno.

---

⁶⁷ CAS 2011/A/2384 & CAS 2011/A/2386 UCI v. Alberto Contador & RFEC / WADA v. Alberto Contador & RFEC. [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: <http://jurisprudence.tas-cas.org/sites/CaseLaw/Shared%20Documents/2384,%202386.pdf>

Současně s tím se jezdec domáhal kompenzace ve výši 5,4 milionu EUR nejen za ušlou mzdu, příslušenství, ale i za finanční částku pro vítěze Tour de France a s tím spojené příjmy z reklamy a bonusy od sponzorů. Dánský soud po zdoluhavém dokazování pomocí komunikace mezi jezdcem a klubem rozhodl ve prospěch jezdce, shledal, že tým o skutečném místě pobytu jezdce věděl, měl tedy této situaci předejít a jezdce do závodu vůbec nepřihlašovat nebo jej odvolat dříve. Jezdci bylo přiznáno odškodnění, ovšem pouze ve výši 670.000,- EUR za ušlou mzdu v inkriminované době. Proti rozhodnutí se M. Rasmussen odvolal a v řízení o odvolání bylo rozhodnuto, že jezdec má část z těchto vyplacených prostředků vrátit. Řízení bylo nakonec ukončeno cestou smíru, jehož podrobnosti nebyly zveřejněny.

7. Závěr

Diplomová práce se zabývala tématem odpovědnosti profesionálního sportovce vyplývající z jeho různých závazků. V úvodní části byl vysvětlen historický kontext vzniku profesionálního sportu a základní souvislosti jako právní forma profesionálního klubu a právní postavení profesionálního sportovce v rámci právního řádu ČR, kdy nelze jednoznačně říci, zda sportovce zařadit jako zaměstnance, podnikatele nebo OSVČ, neboť stávající právní úprava o profesionálním sportu takřka nehovoří a závěry o podobě postavení sportovce je nutné vyvozovat pouze interpretačně. V praxi převažuje modifikovaná úprava pracovního práva, což je dle uvedeného příkladu řešení mnohdy na hranici zákona a na hranici platnosti či neplatnosti těchto smluv. Zde je tedy na místě připomenout dlouhotrvající nedostatek v oblasti zákonné úpravy profesionálního sportu, kde by zákonodárce jednoznačně vyřešil výše uvedené sporné situace s postavením profesionálního sportovce, jakož tím i jeho status a povinnosti ve vztahu k orgánům finanční správy či sociálního zabezpečení. V další části jsem se věnoval popisu základního výčtu smluvních typů, které se dle mého názoru ve sportu vyskytují, a to smlouvy o vysílacích právech, smlouvy sponzorské a samotné smlouvy profesionálního sportovce, když je v této souvislosti uveden příklad konkrétní smlouvy z praxe, v tomto případě smlouva profesionálního cyklisty. Následující kapitola nejprve obecně definuje odpovědnost, poté jsou vyjmenovány některé povinnosti sportovce vůči sportovnímu klubu a také vůči sportovnímu svazu či asociaci, ve které zpravidla musí být členem, aby mohl vykonávat profesionálně sportovní činnost. Zde je na místě připomenout jistou spornost prvku dobrovolnosti, kdy je sportovec povinen přijmout a respektovat pravidla příslušného sportovního svazu a s tím související povinnosti respektovat antidopingová a další pravidla, jinak prakticky nemá možnost sportovní činnost provozovat profesionálně. Dále se podrobně zabývám problematikou dopingů, který se ve sportu rozrůstá úměrně s jeho rostoucí popularitou a profesionalizací. I přes rozsáhlou antidopingovou iniciativu v zahraničí i na našem území, nebyla dosud stanovena jednotná definice dopingů, vzhledem k tomu jsem považoval za vhodné uvést definice dopingů tří nejvýznamnějších organizací, které působí na našem území proti dopingům, a to Antidopingového výboru ČR, Evropské antidopingové úmluvy a Českého Olympijského Výboru. V kapitole zaměřené na

možnosti a způsoby řešení sporů v profesionálním sportu byla připomenuta struktura orgánů příslušných k řešení těchto sporů, charakteristika samotných sporů, sankcí a zásad, které se v řízení uplatňují. Byla zjištěna zřejmá podobnost s občanským řízením soudním, zejména s řízením o odvolání, jehož zásady se takřka analogicky projevují při řízení před Rozhodčí komisí Českého Olympijského Výboru. Značný důraz byl věnován Rozhodčímu soudu pro sport v Lausanne (CAS), jehož role se v poslední době zvětšuje a vzhledem k tomu, že byl ustanoven jako rozhodčí soud, před kterým je řízení rychlejší a v neposlední řadě i levnější než před řádnými soudy, lze očekávat, že se jeho význam bude i nadále rozšiřovat. Připomenuty byly různé typy řízení před CAS, a to řízení řádné, odvolací a mediační, dále základní zásady řízení a několik poznámek k osobám rozhodců, složení rozhodčích panelů. Poslední kapitola byla věnována judikatuře, která je relevantní pro jednotlivé možnosti řešení sportovních sporů, tedy k řízení disciplinárnímu, řízení před Rozhodčí komisí Českého Olympijského Výboru, řízení před Rozhodčím soudem pro sport a před řádným soudem. Zde můžeme konstatovat, že drtivá většina sporů, které ve sportu vznikají, je řešena v rámci daného sportovního odvětví, tedy v rámci národních a nadnárodních sportovních orgánů či před CAS, který zde plní funkci vrcholného soudního orgánu a pouze v minimu případů se jedna ze stran, po vyčerpání všech prostředků v rámci řešení sporu před sportovními orgány, obrátí na řádný soud, a to zejména s ohledem na výše uvedené výhody rozhodčího řízení.

8. Summary

This thesis is focused on the theme of violation of contractual and other obligations of professional athletes. It deals with relevant Czech legislation, sport association's structure, sports and anti doping rules, as well with relevant jurisprudence.

The thesis is divided into six main chapters, which are The introduction, The status of professional athletes in Czech Republic and kinds of contracts in professional sport, The violation of contractual obligations of professional athletes, The violation of vocational obligations and relevant anti doping rules or ethics, The ways and means of solving disputes in professional sport, disciplinary and judiciary procedure in solving disputes, The relevant jurisprudence.

The aim of thesis is to interpret responsibilities of professional athlete and sanctions, which are resulting after the violation of these responsibilities and also assessment if the current Czech legislation is satisfactory in this field. Next aim of this thesis is excursion into field of solving disputes in professional sport in relation with growing role of arbitrage (CAS) in professional sport and introduction into advantages and disadvantages of arbitrage judgements.

I have to say that status of professional athletes in the legal system of Czech Republic have been influenced by many factors with origins in Communist period, when it was unacceptable to be officially professional athlete, so athletes were officially employed in various companies, albeit in fact they had conditions as good as „western“ professional athletes. Nowadays there are also a lot of problems which rise in relation with defining the status of a professional athlete in the Czech legal system. Current legislation generally accepted status of sportsperson as a self-employed person who performs freelance occupation which is not a trade nor business pursuant to special regulations. These sportspeople then sign up contracts with sports clubs, which are mostly stock corporations. These contracts are in the form of untitled contracts according to Civil law. In comparsion with the law of Czech Republic, we have to admit that this practice is in many ways in contradiction with current law, when the contract has specific signs typical for labour-law relations. As conclusion can be said, that current legal

system does not adjust the field of professional sport satisfyingly and status of professional athletes should be specified and adjusted more precisely.

As the main signed up contracts in professional sport can be considered The sponsorship contract, The sportsmen contracts, The broadcast contracts. Sanctions which follow the violation of relating contracts responsibilities are mainly financial, rather exceptional is terminating of contract, which is quite typical in case of violation of anti-doping rule by team (management forcing athlete to do so) or professional athlete himself.

Doping as a growing factor in professional sport now still isn't strictly defined. Three main subject fighting against doping in Czech Republic (Czech Anti Doping Commission, European Anti Doping Convention, Anti Doping Program of the Czech Olympic Committee) have their own definitions even though they are in subordination under the World Anti Doping Agency and World Anti Doping Code.

Disputes in professional sport can be solved in several ways and in front of several organisations. In section of sport rules, the first possibility is disciplinary process, then arbitration at national level (Arbitrage Commission of the Czech Olympic Committee) and as the final instance is Court of Arbitration for Sport in Lausanne. Sanctions are divided according to relevance of the violation, from financial fee, tackling the points or results to forbiddance from competition up to lifetime ban. Otherwise, in section of violation of contracts, disputes between teams and professional athletes can be propounded to solve at regular court, but usually the contracts contain the arbitration clause. Advantage of arbitration can be seen in its rapidness, lower cost, privacy and expertise. On the other side, disadvantage is worse enforcement of the judgement and impossibility to force witnesses to testify.

From the mentioned cases from various instances can be seen particular similarity with regular legal process, especially in process of appeal and argumentation, but here is lower limit in confidence of the jury during argumentation specified as "sufficient satisfaction", compared to "beyond all doubt" in criminal cases.

9. Seznam použitých zkratk a literatury

CAS	The Court of Arbitration for sport (Rozhodčí soud pro sport)
ČSLH	Český svaz ledního hokeje
DŘ	Disciplinární řád Českého svazu cyklistiky
ČSC	Český svaz cyklistiky
ESD	Soudní dvůr Evropské Unie
AV	ČR Antidopingový výbor České republiky
WADA	World Anti-Doping Agency (Světová antidopingová agentura)
UCI	Union Cycliste Internationale (Mezinárodní cyklistická unie)
MOV	Mezinárodní olympijský výbor
ČOV	Český olympijský výbor
UEFA	Union of European Football Associations (Unie evropských fotbalových asociací)
OH	Olympijské hry
ICAS	International Council of Arbitration for Sport (Mezinárodní rada pro sportovní arbitráž)
APH LH, APK	Asociace profesionálních klubů ledního hokeje

ODBORNÁ LITERATURA

KRÁLÍK, Michal. *Právo ve sportu*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2001,. Populárně odborné příručky. ISBN 8071795321

ČORBA, Jozef. *Otázky sportovního práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, s. 115. ISBN 978-80-7380-147-2

SLUKA, Tomáš. *Postavení profesionální sportovce – právní a ekonomické aspekty*. Praha: Havlíček Brain Team, 2007, s. 199. ISBN 9788090360952

HAMERNÍK, Pavel. *Sportovní právo: hledání rovnováhy mezi specifickou sportovní úpravou a platným právem*. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2012, 1 online zdroj (87 s.). Ediční řada Ústavu státu a práva AV ČR. ISBN 978-80-87439-07-4

HAMERNÍK, Pavel. *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. Praha: Auditorium s.r.o., 2007, s.123. ISBN 978-80-903786-1-2

RIGOZZI, Antonio. *Provisional Measures in CAS Arbitrations*, in: THE COURT OF ARBITRATION FOR SPORT 1984- 2004, The Hague (TMC Asser) 2006,

posudek. ÚSTAV STÁTU A PRÁVA, Akademie věd České Republiky., Čj. 148/10/ST. 2010.

NOVOTNÝ, Jiří. *Ekonomika sportu: vybrané kapitoly*. Vyd. 2. Praha: Oeconomica, 2009, 119 s. ISBN 978-80-245-1521-2.

PRUSÁK, Josef. *Šport a právo (Úvod do dejín, teórie a praxe právej zodpovednosti v športe)*. Bratislava: Šport, slovenské telovýchovné vydavateľstvo, 1984

SOUDNÍ ROZHODNUTÍ

rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky v rozsudku 2 Afs 16/2011. ze dne 29. 11. 2011.

rozhodnutí CAS. sp. zn. TAS 2010/A/2178. ze dne 8.3.2011.

rozhodnutí CAS sp. zn. 92/63 G. v/ FEI, Gundel v FEI, ATF 119 II 271. ze dne 15. 3. 1993.

rozhodnutí CAS 2014/A/3694, Mr. Roman Kreuziger v. Union Cycliste Internationale. ze dne 24. 9. 2014.

rozhodnutí CAS 2011/A/2384 & CAS 2011/A/2386 UCI v. Alberto Contador & RFEC / WADA v. Alberto Contador & RFEC. ze dne 6. 2. 2012

rozhodčí nález Rozhodčí komise ČOV. sp. zn. 1/2006. ze dne 21. 6. 2006

rozhodčí nález Rozhodčí komise ČOV. sp. zn. 3/2014. ze dne 22. 9. 2014

rozsudek ESD č. C-415/93 Union Royale Belge des Sociétés de Football Association and Others v Bosman [1995] ECR I-4921. ze dne 15. 12. 1995

rozsudek ESD č. 36/74 Walrave and Koch v Union Cycliste Internationale [1974] ECR 1405. ze dne 12. 12. 1974

rozsudek ESD č. 13/76 *Dona / Mantero* [1974] (Rec.1976,p.1333). ze dne 14. 7. 1976

INTERNETOVÉ ZDROJE

General organisation of cycling as a sport. www.uci.ch [online]. platné od 1. 1. 2015. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: http://www.uci.ch/mm/Document/News/Rulesandregulation/16/80/73/1-GEN-20150205-E_English.pdf

ZUSKA, Karel. Právo a profesionalismus ve sportu. [epravo.cz](http://www.epravo.cz) [online]. 26. 9. 2005. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/pravo-a-profesionalismus-ve-sportu-36109.html>

JUDr. JANÁK, Jiří a Mgr. KINDLOVÁ Ilona. Je sportovní výkon (utkáni) autorským dílem?. [epravo.cz](http://www.epravo.cz) [online]. 3. 9. 2014. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/je-sportovni-vykon-utkani-autorskym-dilem-95156.html>

JUDR. JELÍNKOVÁ, Tereza a Martina JUDR. BRIATKOVÁ. Výkon závislé práce mimo pracovněprávní vztah u sportovců?. [online]. 26. 6. 2014. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/vykon-zavisle-prace-mimo-pracovnepravni-vztah-u-sportovcu-94447.html>

Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v ČR: Antidopingový výbor ČR. In: *Www.antidoping.cz* [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/documents/smernice_doping_2015.pdf

Seznam zakázaných látek a metod dopingu pro rok 2015: Světový antidopingový kodex. In: *www.antidoping.cz* [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/documents/svetovy_antidopingovy_kodex_2015_zakazane_latky_a_metody.pdf

Světový antidopingový kodex. [online]. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/documents/svetovy_antidopingovy_kodex_2015.pdf

Evropská antidopingová úmluva. [online]. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/documents/evropska_antidopingova_umluva.pdf

Antidopingový program ČOV. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/upload/files/sup4zdpy0k-antidopingCOV.pdf>

Vzor hráčské smlouvy, dostupný na *www.apklh.cz*. [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: <http://www.apklh.cz/wp-content/uploads/2014/10/HR%C3%81%C4%8CSK%C3%81-SMLOUVA-14-15.pdf>

Disciplinární řád Českého svazu cyklistiky. [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: http://www.ceskysvazcyklistiky.cz/pdf.php?file=files/administrativa/129_disciplinari-rad-csc-2012.pdf

Pravidla cyklistiky: Všeobecná ustanovení pro disciplíny Silnice - Dráha - Cyklokros. *Český svaz cyklistiky* [online]. [cit. 2015-03-09]. Dostupné z: http://www.ceskysvazcyklistiky.cz/pdf.php?file=files/administrativa/168_vseobecnaustanoveni-s-d-c-05-2014.pdf

Statut Rozhodčí Komise ČOV. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/upload/files/140820-STATUT-ROZHODCI-KOMISE-COV-final.pdf>

Jednací řád Rozhodčí Komise ČOV. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/upload/files/140820-Rozhodci-komise-COV-Jednaci-rad-cistopis.pdf>

Seznam rozhodců CAS. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.tas-cas.org/en/arbitration/list-of-arbitrators-general-list.html?nmIpt=>

Jednací řád CAS. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.tas-cas.org/en/arbitration/code-procedural-rules.html>

Seznam mediátorů CAS. [online]. [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.tas-cas.org/en/mediation/list-of-mediators.html>

Soutěžní a disciplinární řád Českého svazu ledního hokeje. [online]. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://www.cslh.cz/text/121-standovy-a-rady.html>

Antidopingová pravidla UCI. [online]. [cit. 2015-03-14]. Dostupné z:
http://www.uci.ch/mm/Document/News/Rulesandregulation/16/85/60/20150101UCIADRPart14-FINAL_English.pdf

JUDR. BUBNÍK, Gerhardt. Temné pozadí případu Romana Kreuzigera. *Česká pozice* [online]. 2014 [cit. 2015-03-13]. Dostupné z:
http://ceskapozice.lidovky.cz/temne-pozadi-pripadu-romana-kreuzigera-d9h-/tema.aspx?c=A140912_174825_pozice-tema_lube#utm_source=email&utm_medium=text&utm_campaign=lidovky.directmail

PRÁVNÍ PŘEDPISY – ZAHRANIČNÍ

Federal Statute on Private International Law. 2006 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z:
https://www.swissarbitration.org/sa/download/IPRG_english.pdf

PRÁVNÍ PŘEDPISY – ČESKÉ

Občanský zákoník. zákon č. 89/2012 Sb. Dostupné např. zde:
<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/>

Živnostenský zákon. zákon č. 455/1991 Sb. Dostupné např. zde:
<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455>